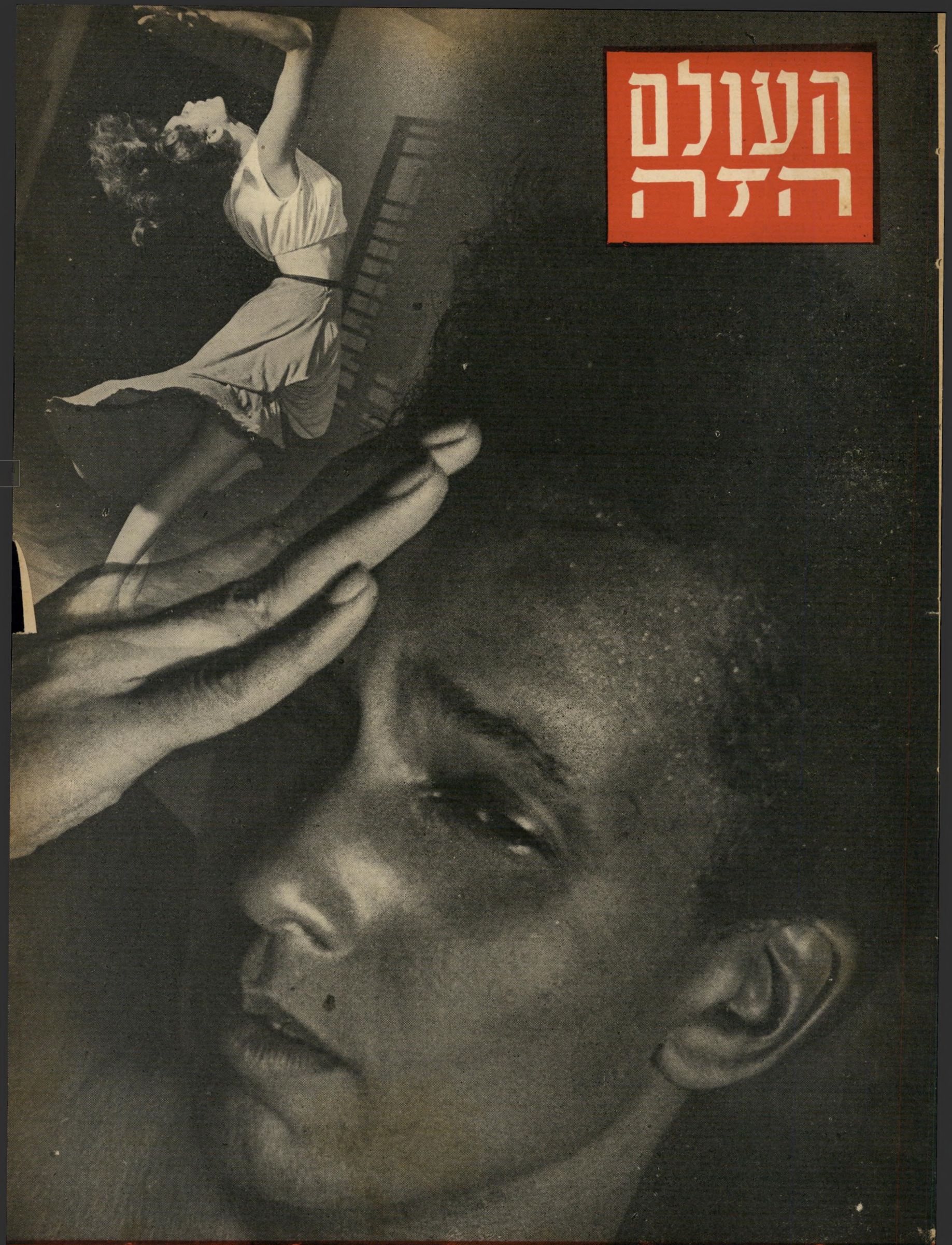


העולם הזה



המחיר
130
פרוטה

א.ס. / 727 / שנה 15 / ד' תשרי תשי"ב / 4.10.51

השבועון המצויד
לאינפורמציה

העורך: אורי אבנרי
עורך משנה: שלום כהן

עורך גראפי: דוש

עורך הסגנון: רב איתן

צלמי המערכת: רוני בר, דוד רובינר, חברי המערכת

מיכאל אלמו, יחיאל כשן, ניצה נבי, נחית לביא, רפאל סלע, איתמר עילם, יעקב צילי, סופרי חוץ: הווארד גורדון, מונטי נייקובס נכריאל נהן, סלים מנצור.

מו"ל: העולם הזה בע"מ; מודפס כרפוס ישראל בע"מ; הפצה: סלם בע"מ

השבועון המצויר לאינפורמציה המערכת והמנהלה: רח' גליקסון 8, תל-אביב (ליד תיאטרון "אהל") ת.ד. 136, פל. (זמני) 66785

ז'אנר יפני

במו עיני

ביקוש והיצע

השעה היתה שתיים אחר הצהריים. רחוב בן-יהודה, תל-אביב, נדם. התושבים שאך זה כילו לסעוד, הת- כוננו למנוחת הצה- רים המסורתית. לפ- תע השתמע קולו של רוכל: "אלטע זאכן, אלטע שייך!"



לכסוף עלה הרוכל לאחת הדירות המיו- שבות ייקים, צלצל בפעמון. ייקה אחוז- תנומה חרימה, פתח ושאל: "מה אתה רוצה כשעה זו?"

"אני קונה סמרטוטים ישנים", ענה הרוכל בתמימות. "מצטער... אשתי איננה בבית". פסק הייקה וסגר את הדלת בדפיקה. הקורא חיים ליפשיץ, רעננה, זוכה בפרס של 1 ליי (בלי סמרטוטים).

לעצמה בזכו חמרים ועמל שנים במפעלים שסכנת חורבן צפויה להם כבטרם יופעלו? משה משולם, רמתיים העולם הזה ניתח את השיקולים העיקריים, לא את כל השיקולים. הרצון להשלים את בניית התעשייה החדשה — ובעיקר את תעשיית המלחמה (פלדה, נחושת, פחם) שתוכל להק- טין את עליונותה של אמריקה — היא בלי ספק גורם לשלום בשנים הקרובות. אולם ההיסטוריה מוכיחה שאין זה גורם כלי-כזל.

דולאר ועבודה

הסיבה לקשיי הכלכלה במדינה היא שאף מסי לנה אחת אינה מוכנה להמיר את הדולאר בעמל כפיים. על חשבון זיעת הולדת רוצות הן לחיות. כולן גם יחד הכו לזה אלפיים שנה, ועתה משוכו — היתמרות? הסיבה השנייה היא חוסר הרצון להתמודד עם המרחב, דבר שיכול היה לפתור את הכביעות הכלכליות כולן בכחי יד, דבר שהתרתם והנכם מתריעים עליו, אך לא במידה מספקת. אריה לבנה, רמת-גן

"רותי 1951"

אולי יכול יהושע גרוס (העולם הזה 724) לומר לי מינה רוב הנוער שנשאר כלי איריאל? אם יש כזה, אני יכול למסור להם תוכנית: ההכשרה והד- התישבות.

משה צימבליסט, תל-אביב

זיוה

רציתי רק להזכיר לזיוה בלכמן, רותי 1951 ול- כל חברותיהן בשאיפות אחד מפתנמי הנגיה ריכ- מו:

אזרח מועיל לכלל

ובעל יד עובדת לא בנקל נפרד מארץ המולדת, אולם בטל, בלתי נחוץ תמיד חוזם על ארץ חוץ חבר קיבוץ בנגב

מוקי

קראתי את מכתבו של מוקי מלום אנג'לס (העולם הזה 725). אוריה ולא אבוש, התאכזבתי מתוכנו של המכתב. הכרתי את מוקי במסיבות אחרות. הוא היה סמל של הציוניות, אידיאלים והקרבה עצמית. היה שם אלו קרב והלהיב אחרים ללכת ברכיו. שנה אחת באמריקה, ומה שונתה דמותו!

הייתי מציעה לממשלה לא להרשות אקספורט כנוף זה. ובמקרה של צורך רק תמורת אימפורט מקביל.

בתיה ארזי, יד אליהו

אכן מוקי הברחמן. לכל הפחות ניסה ללמד זכות על כנות ישראל שמלכוד רגליים יש להן גם סנר לזות נפשיות. בתוקף נולדנו הוטלו עלינו, נוסף לאמהות, גם תפקידים נכבדים ואנו נאות כוה ש- יכולות להתמודד עם הבנים בכל השטחים. קיים רק חשש שהבנים הטובים שלנו, שהגרו לעולם הגדול לשם השתלמות, בתיבתם מרוחקים מארץ מולדתם, וישפכו מיהפופות של יפת וילכו לרעות בשדות זרים.

שוש אולאן, רמת-גן



האם באמת נסע מוקי ללמוד הנדסה אורחית, או שמא נסע לבלות קצת? האם בטכניון לא יכול היה ללמוד הנדסה אורחית? יש לי הרשום שהסמורנטים שלנו לא נסעו לחוץ לארץ ללמוד, אין הם עובדים קשה בחוץ לארץ, כי הרוצה ללמוד לא יחפש מקום בו "המעלות" (לדברי מוקי) הן לימודים שאינם נולדים זמן. מכוניות, נעזר לפי מודל הליבור, בחי קפה. אכן, רעיון יפה העלה מוקי בלב המערכת.

המסקנה שהנרצח ביקר אצל יצחק, ואחרי הקירה קצרה הודה ברצח.

בכלל נדמה שהקוראות מחוננו, בחוש הס- תכלות מילות ירושלים, כך מנצקת אליאורה סוזאבי, מגן רחביה ירושלים, את אשמתו של הרוצח בנימוק נוסף: "הייתכן שאדם, הנמצא לבדו בבית, יקנה פרחים כה רבים?" למסקנה אחרת הגיעה רות מצא מרחוב יהודה הלוי תל-אביב. היא סבורה שהרוצח הוא האדם בתמונה 6. אומרת רות: בתמונה מספר 4 נראה שהתאריך הוא 28 לחודש, ותאריך זה היה בחודש יולי יום שבת. לפיכך לא ייתכן שאשחז של האדם הלכה לצרכניה. טעותה של רות: בשום מקום לא נאמר שהחקירה הת- גתלה בחודש יולי.

דן בנדר מכפר אונו

מבלש אחרי הבלש. לא מוצא חן בעיניו שהגבר בתמונה 6 לבוש מתחת הפיגמה. לא מוצא חן בעיניו גם שהאשה יצאה לצרכניה בשעה שמונה בערב. גם הוא שם לו שבת 28 ליוני היה יום שבת. ואם קרה הדבר בחודש יוני, כיצד יצאה אשתו של הרוצח לקייט- גה עם הילדים, שהרי אז לא היה עוד חופש בבתי- ספר. אולם עיקר טענתו: פה הגרצח פוער בתמונה 2 יותר מאשר בתמונה 1. לעומת זאת סבור חנניה דן מפרסם הנה, שהבלש טיפש מכיון שלא עצר את הרוצח מיד והמשיך בחיפושי. הרי בניתיים יכול היה הרוצח לשטוף את הכוס ולטשטש את העקבות.

מכל זה מסתבר שהחוש הבלשי של הקוראים הוא מפותח למדי. אומרת שרה אלטמן, מרחוב שניקין 47, גבעתיים: "אנא בקשו ממר פיליפ טיארי הנכבד סיפור בלשי יותר מותח, המאפשר אימוץ המוח לשעה, שעתיים לפחות". העולם הזה ענה לבקשתה, ומפרסם בגיליון זה חידון שלישי הקשה יותר מקודמים, ומאתל לקוראיו בלשיו שעה של אימוץ מוח שטח.

בהגרלת הטיסה לאילת וכה איברהים שבאט, מורה בן 22 בבית הספר התיכוני בנצרת, הכותב שבילה 30 דקות בפתרון החידון.

בשנה שעברה הנהיג מדור הקולנוע של העולם הזה מסורת: הוא בחר בסרטים הטור- בים ביותר ובשחקנים הטובים ביותר שהר- פיעו לעיני הקהל הישראלי משך השנה (העב- רית).

בשבוע הבא ימשיך העולם הזה במסורת זו, יציין את ארבעת הסרטים הטובים ביותר, ארבעת הסרטים המאובנים ביותר, שני השח- קנים ושני שחקני המשנה הטובים ביותר של השנה. לקוראים חובבי הקולנוע ניתנת ההז- דמנות להשוות בשבוע זה את טעמם לטעם העולם הזה. אם ירשמו להם את מועמדיהם, יוכלו להיחשב בגיליון הבא אם בחירת העולם הזה מתאימה לטעמם.

כשפרצו המאורעות באיראן לא באו כהפ- תעה לקוראי העולם הזה. בשבועות שקדמו למהפכה, קיבלו אינפורמציה מתומצתת על הרקע האיראני, על האישיות הפועלים בו, על הורמים העממיים. אינפורמציה זו איפ- שרה להם לא רק להבין מה שקרה, אלא גם מה שיקרה.

מאז מתפשטת המהפכה במרחב. לפני שבועיים הגישה לך מחלקת החקר סקירה מקיפה על "המהפכה באמצעות הרצח" — סיכום של ההתפתחויות הדינמיות המתהוות סביבנו. סקירה זו, שהוחל בה עם רצח ריארד אל-סוללה, הושלמה שלושה שבועות אחרי רצח עבדאללה. פחדם היחיד של אנשי החקר בעבודתם היה שבינתיים ירצח עוד אישה מן המועמדים, יצ- ריך שינוי במדורי המח- קר.

השבוע מגיש מדור ה-

מרחב מחקר גדול נוסף, סקירה של הכוחות ה- עומדים לחולל את ההת- פוצצות הבאה במרחב — במצרים. תכיפות זו של סקירות מקיפות על נושאים מרחביים, מסמ- לת את עליית חשיבותו של המרחב בעולם בשי- בועות האחרונות, עלייה שתימשך בלי ספק בחודשים הקרובים. על רקע הסברים אלה יקל לקרוא לעכל את הידי- עות היומיומיות, המקוטעות וחסרות המש- מעות, המצטרפות למהפכה שתשפיע השפעה מכרעת על עתידנו.



אחרי שפורסם החידון הבלשי השני (העולם הזה 718) עטו הקוראים על הבעיה. 4010 תשובות הצטברו במערכת. רובן הגדול היו נכונות.

הקוראה רותי בלומרוון מרחוב צפ- ניה 30, ירושלים, בת 14, המציינה כמקצועה "בלשית", מתארת את הפתרון כדלהלן: "כשדפק חיים על הדלת, אמר לו לבו שמשוה אינו כשורה. ובאמת, במקום הידית חוה, פתח את הדלת בעלה יצחק. חיים לא ידע שחיה נסעה לקייטנה, הביא לה רד פרחים, כיון את שעתו בדיוק לשעה שיצחק נמצא בעבודתו במאפיה. ברגע שפתח יצחק את הדלת, ידע שמולו נמצא המקור להיעדרה של אשתו מהבית זה לילות רבים, וליחסה הקריר אליו. הוא החליט לחסל את חיים.

הוא לקח מחיים את זה הפרחים, שמו באגרסל, סר למטבח, מילא שם שתי כוסיות יין. באחת מהן שם רעל. כשהגיש את הכו- סיות, הוזמין את חיים לסעוד עמו, אולם הלה התנצל שעליו למהר אך לא סירב לשותת את היין. אחרי ששתתה הלה...

יצחק, שהרעב החל מציק לו, החל אוכל, שכה בניתיים ששתי כוסיות עומדות על השולחן. כשנשנס הבלש כמעט וגמר לאכול. אך כשהשיב לשאלותיו שהוא נמצא לבדו בבית חרץ את גזר דינו, כי איך ימשה גבר אחד משתי כוסות? החוקר הסיק מיד את

עינויי הדת

דומני שעריין שוררת, "דומוקרטיה" במדינתנו ואין בה מקום למחנות ריכוז ועינויים, בהצעת הקורא משה פריבזור (העולם הזה 716). אה בעת עמלות לא היתה מיוקת לטוריסטים המרובים, כי או רדאי הו מתעמלים בעצמם, בלי עזרה משי- רתנית, מה יהיה אם יעלו מהר לשלטון הקומוניס- תים את הדתים, ויורידו לקורא משה פריבזור את הקרקע?

מ. שלומי, מעברת טירה חופש הריבור והכתיבה — דבר יפה הוא ללא ספק. אולם אין פירושו שיש לפרסם את כל המכתבים הנשלחים אליכם, אפילו אם הם כוללים השמצה כה מכוונת וחסרת טעם, כמכתבו של משה פריבזור.

אביבה ברושי, רמת-גן

אין העולם הזה מצנור את קוראיו.

כוכבים מתנשפים

הערבתי את ספרו של עמנואל וליקובסקי (העולם הזה 719) ראוי לו שיופרסם על ידי ספי- ריה כנוף הרומן העברי, כיון שצירופי העבודות ה- מובאים במאמר אינם עומדים בפני ביקורת, ואף מיעית למחצה כשלי. למשל, זה ערובו מושלם של עבודתו. אם נחליט לקבלו באמת הרי עלינו לומר לא רק על תורת דארטווי, כי אם גם על מרע הניאולוגיה והארכיאולוגיה, שמסקנותיהן כבר עברו ביקורת רבות ויצאו מנצחות.

יצאית מצרים היתה בערך במאה הי"ג לפני הספירה, רכבות שיני אחרי קץ הממסות ומיליוני שינים אחרי היוצר הנפס. ולענין המן: פתמן, מימן ותמצן הם אמנם אבני היסוד של כל החור- מים האורגניים אבל מהתרכבותם סתם לא יכול להיווצר דבש ואף לא נפט.

אם היתה רוח כבירה שנוצרה על ידי המאדים שמפירה את מתנה אשור — אתמה כיצד לא פני- עה בירושלים הסמוכה והנכבדה יותר!

בתורת וליקובסקי יש נרעין המתקבל על הדעת והיכול לעזור לפתירת כמה מבעיות מדע ימינו, אך בצורתה הנוכחית אין כלל לקבלה.

טוביה צינור, רעננה

הנני רוצה לחלוק על אחת הטענות של ולי- קובסקי ביחס למן: הסבר מתקבל יותר על הדעת הוא כי הנו צאות השלש. ציפור זו אוכלת קוצי מרבד המכילים אחוז נכזה של פחמימות. את ה- עורה היא מפרישה בצורת סוכר. כחידוק לדעתי אני מביא את התנ"ך, המססר כי המן והשלשן הופיעו באותו זמן. בחומר זה משתמשים הכיור- אים כדרום גם בימינו.

עדן ספרמן, ירושלים

השער

מדוע חלקם של הנברים מקופח כשער? נראה שהנברים המסכנים זקוקים לצאת מנוחה. יוסף לבנר, תל-אביב נקוה ששני השערים האחרונים מספקים את הגברות.

ה ש ע ר

בגיל שבע כבר החל טאלי ביטי ללמוד לרקוד. אולם מפני שצבע עורו לא היה לבן ושערותיו היו מוסלסולות לא יכול היה ללכת לאותו בית ספר שבו למדו פרחי הרקדנים הלבנים באמריקה. הוא נאלץ ללמוד אצל מורה פרטי. ובכדי לעשות זאת היה צריך לעסוק בכל מיני עבודות מן הצד.

אותו מאבק כפול — של רקדן ושל כושי — ליווה אותו משך כל חייו מניו-ארליאנס, בה נולד ב-27 לדצמבר, ועד אשר הגיע לבמות ברודוויי. להקתו טרופיקאנה היא כיום הלהקה הכושית היחידה הקיימת בכוח עבודתה הסדירה. כי קשה למצוא רקדנים כושיים טובים באמריקה. אין להם שום מניע להשתלם — אף תיאטרון אמריקאי לא יחלום להכניס רקדן כושי בתפקיד רגיל יחד עם רקדנים לבנים.

לפני זמן לא רב השתדל טאלי לעזור לאהיו הכושים להגיע לידי הכרה של מעמדם. אולם באמריקה אין זה דבר קל. כל המשתדל להראות לכושי שהוא אדם שווה גם לאזרח הלבן עלול לראות את עצמו נרמס על ידי אותם הכושים או, גרוע מזה, להיקרא קומוניסט. מאוחר יותר של זיכאון וזלוול באדם לא מצא טאלי שום מנוס כמעט בכל העולם. כאשר ביקר באיטליה התאהב בנוף אך נבהל ממצבם של התושבים. רק בישראל הרגיש באחירה שונה, אנושית יותר.

מאז שחזר לישראל וניגש לעיבוד הבאלט החדש שלו אין לו אף רגע מנוחה. דמות רקדנית המרחפת באויר ומנסה כל מיני צעדים פנטסטיים רופפת אחריו בכל שעות היום והלילה. "לולא היה זה דבר שאני אוהב אותו הייתי מכה אותו חלום בלהות" אומר טאלי. "ככה", הוא מוסיף, "זה רק גהינום!"

2012

מכתבים

סטרין — דשום או למדחמה?

מאחר שאי-אפשר היה להתעלם מרצונה העי של ס.ס.ס.ר. לשלום מנסה העולם הזה (722) למצוא את השיקולים הנורמים למדיניות שלום זו. לא אתפלסם עם הרפורטניה כולה, ורק שאילה אחת בפי: הבאתם נורמים שונים למדיניות זו (צב- איים ומדיניים) ורק נורם אחד נעלם ממוחכם ה-אובייקטיבי? שהסוכייטים מנהלים מדיניות שלום מכיון שהם בונים מפעלי ענק אשר יביאו אושר לאדם הסוכייטי ויתחרו בכלכלה הקפיטי- ליסטית. האם מדינה שכזוה במלחמה היתה מרשה

סרום ועמורה

בבושה אינמה קראתי את הסיפור על מוחמר אל-בירוי והמוימה השפלה להמיר בינו ובין אשתו היהודיה (העולם הזה 726). אחרי סיפורו של המלצר אלסטר מילר (העולם הזה 722) יכול סיפור זה לייאש אדם ישר, שהטוריה הנועית לא השיחה ערוץ את לבו. ריכוננו של עולם, האם כבר הפכנו לבני סרום ועמורה? האם לא נזרנו אצלנו עוד סתם אנשים צלולים, ישרים והנונים?

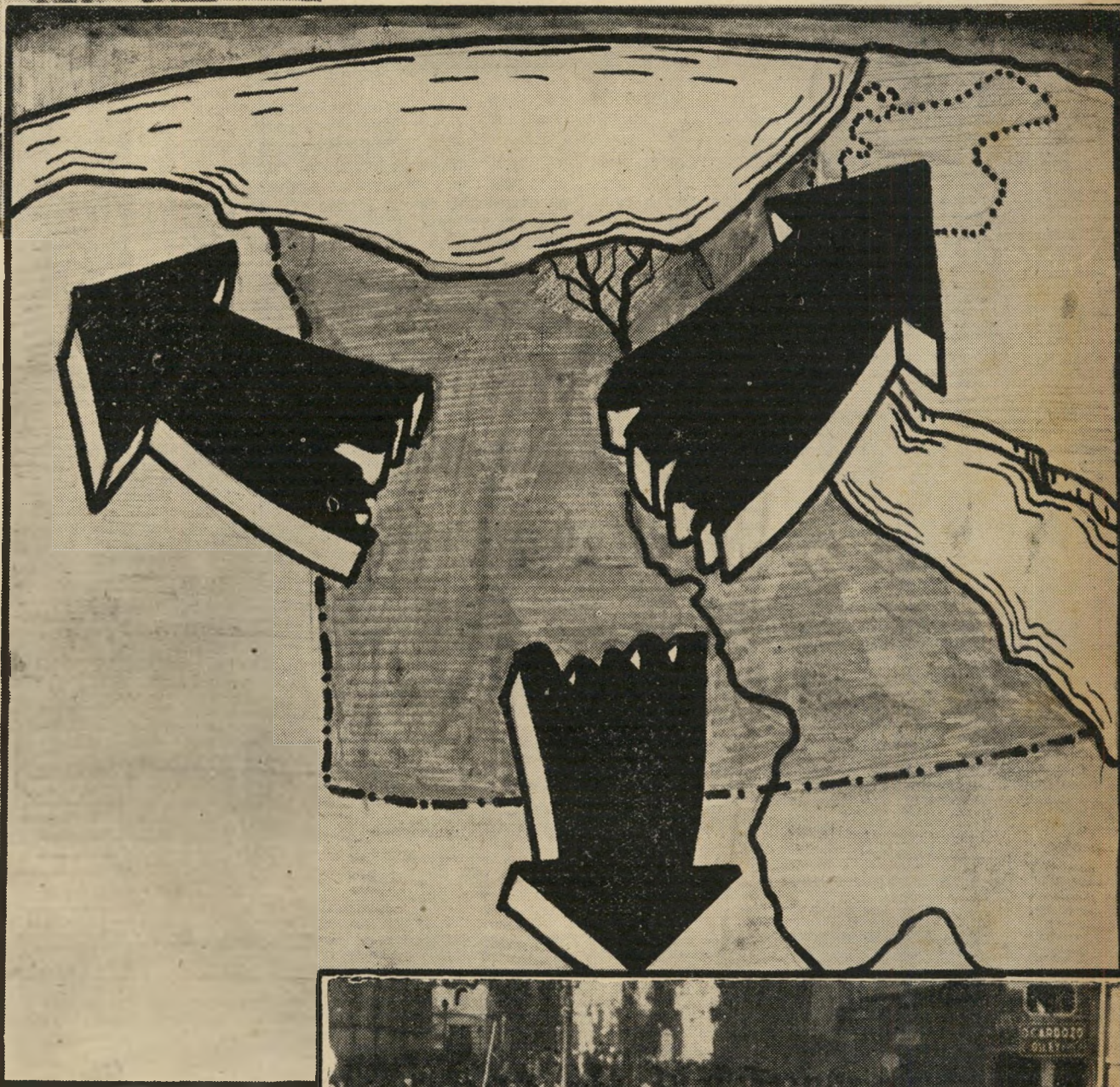
יוקאל גרוסקין, חיפה



פצורים

כ"ג העבדים

המאצור



שעה שהמונים
נלהבים פורעים
ברחובות קהיר
ואלכסנדריה ומני-
היגים מושחתים
מכריזים הכרזות
חמקניות, עומדת
האומה המצרית
בפני הברירה
בת 6000 שנה
- האם לצאת
למסעות הרפת-
קאות אל מעבר
למדבר סיני ולוב
או לאחד את
עמק הנילוס למי-
דינה מתקדמת,
משוחררת מעול
זרים ואפנדים

מאת שלום כהן

פ עם לשונה, כאשר מי הנילוס מגיעים לנקודתם הנמוכה ביותר, מפסיק הפלח את עבודתו, זוקף את גבו הכפוף ושולח מבט חרדה לנהר הגדול הזורם מעבר לאדמות הכפר. הוא גמר את עבודת הזריעה ועתה מופנות עיניו דרומה, אל אותה ארץ רחוקה אשר בה מתחיל הנהר הגדול את דרכו. על פניו הצמוקים של הפלח טבועה השאלה הגורלית: האם יגאה הנילוס בזמן? האם יגיעו המים אשר יפרו את אדמתו השחורה ויבטיחו את המינימום הדרוש לו לתשלום חובותיו ומסיו? האם עוד יישאר לו להזנת משפחתו בשנה הבאה?

כדי להרגיע את אל הנהר העצום הקימו הפלחים בתי תפילה ופסלים לכבודו. כשהמבול הגיע לשיאו עם תום עונת הגשמים הקריבו בתולה, יפת בנות הארץ, לנהר הזועם, המזרים ברכה לארץ המדברית. בכל שעה משך היום והלילה עמד הפלח מוכן לעזוב את ביתו ואת שדותיו, לרוץ לנהר, לחזק תעלה, לעצור התפרצות מים, לטפח את גדותיו. כי למענו הנילוס הוא קדוש מכל קדוש, חשוב כלחם וכחיים עצמם. למענו יעשה הפלח את הכל. כדי להבטיח שמימיו יורמו אל שדותיו הוא מוכן לכל — לעבוד, לגנוב, לרצוח, למות.

הנילוס חייב להיות שלוו. מדי פעם קמו עמים ומלכים שאיימו על המשך זרימת הנילוס כתיקוננו. היו כאלה שרצו להעביר את המים לנתיב אחר, להשקות מדבריות אחרות במימיו. הפלח





כיבוש פרעוני. ציור זה נמצא על קיר בית-חפילה בעיר רעמסס ומראה את רעמסס השני עורך שבוי סורי שמרד.

נטש את אתו וטוריתו ויצא להגן על הנילוס, להבטיח כי איש לא ישלוט עליו מלכו. גם כאשר נעלמו אייביו אלה והמים הגיעו בתעלות עד לגבול שדותיו הגידחים לא שקט לבו של הפלה. במוחו השתלטה ההחלטה: הגיי לוס חייב להיות שלו. ממעינותיו עד לים הוא חייב להיות נהר אחד, השייך ומשרת רק עם אחד. גם כאשר הפך הדבר לרגש פנימי ואיבד כל קשר עם גורמי חוץ המשיך להיות המניע החשוב של התנהגות הפלה המצרי ונסיכו.

כבר לפני כששת אלפים שנה היה הצעד הראשון שהבליט את מצרים בהיסטוריה מעשהו של המלך מנס, מייסד השושלת המצרית הראשונה שכבש את אזורים מצרים העילית כדי לאחד את כל העמק לממלכה אחת, לאורך הנילוס. בירתה, שהוקמה במרכז העמק הארוך, סימלה את אחדות הארץ התלויה כולה ביאור. כי כבר אז היה ברור כי המחזיק בנילוס בהתחלה יוכל להעמיד תנאי חיים או מחת ליושבי גדותיו ה צפוניות עד הים התיכון.

משך אלף שנה היתה תבי בירת העולם. אולם בעקבות גידים פנימיים חוקים. כאשר כל נסיך ניסה להרחיב את השפעתו ורכושו על חשבון שכנו, התי פוררה הארץ. מדרום על עליה שבטים כושיים נישאים במרכי בות. ממזרח פלשו ההיקסוסים, שבטים שמיים שבאו מתוככי ה מדבר עם עורי צאן עצומים ור כב ברזל. משך מאה שנה שלטו ההיקסוסים והכושיים על הארץ הושגה המנהלה המרכזית נח לשה, גם התעלות התחננו. עד אשר התעוררה תנועת איחוד חד קה במצרים והנסיכים התאחדו לגרש את הפולשים הדרומיים ובני המורה. בתנופה אדירה אחת הצליחו להשתחרר מעול הזרים ולרדוף אחריהם עד למור לדתם הם (נצחונותיהם המכריעים היו במגידו אשר בעמק יזרעאל ובקדש אשר בלבנון). עם זאת פרצה מצרים את תחומיה והפכה מעצמה עולמית עם אזורי כיבוש נרחבים שהגיעו עד סוריה בצפון, ערב ובבל ממזרח, חבש בדרום ולוב במערב.

כל עוד הסתפקו המצרים בכיבוש חבש וארצות הכושיים לא היה בדבר פריצת גבולות, כיבושים רחוקים. היתה זו רק הבטחה עצמית, התפשטות לארץ דרומית הנמוכה ברמתה התרבותית ממצרים אך חולשת על מקורות הנילוס. מצרים היתה מסוגלת לעכל את הארצות הכבושות.

אולם כאשר התפשטו חילות מצרים מזרחה אל חצי האי הערבי ולארכ הסלישתיים והכנענים לא היתה למצרים כל שאיפה להישאר ולהשתקע במקום. בו בזמן שכיבוש הסודאן ומבואות חבש איפשרו למצרים להרחיב את פיתוח אדמותיהם וניצול מי הנילוס, לא היו כיבושיה במזרח אלא מעמסה גדולה על כוחה הצבאי והמנהלתי. כאשר, אחרי המלך תותמשה (לפני 3500 שנה) לא בא מלך בעל יד חזקה, שתוכל לרכז את הכוח המפורז, התפוררה האימפריה המצרית ומשך 600 השנים הבאות ניכרו סימני ההרפתקה הקולוניאלית בחייה הפנימיים של מצרים. עד אשר נכבשה מצרים עצמה על ידי הפרסים, היתה נתונה לכל שבט שאור עוז והתקיף את השפלה העשירה, שדד ורצח עד שגורש על ידי כובש חדש.

כאשר אלכסנדר מקדון, או אלכסנדר בעל הקנייט, כפי שהוא נקרא בפי הערבים עד היום, הגיע למצרים, היה בן 24. קרבו הגדול ביותר בצפון סוריה הסתיים זה עתה בניצחון אדיר; האימפריה הפרסית נעלמה והעולם היה שלו מן הים השחור עד פי הנילוס. הוא בא למצרים כאדם שאינו מצפה למלחמה ונתקבל כגואל ומושיע, בן אלים. הוא הקים עיר חדשה בשפך הנילוס לים התי כון — אלכסנדריה — הפך את מצרים למעצמה יס-תיכונית.



משך שנים מעטות הפכה ה עיר החדשה למרכז עולמי. מאה שנים אחרי היווסדה, היא היתה העיר המאוכלסת ביותר בעולם, עם מיליון תושבים. עם מות אלכסנדר התחילו מריבות גדולות להכריע מי יירש את העיר ה גדולה. אחד ממפקדיו הגבוהים, תלמי, הצליח לתפוס את השלטון ומינה את עצמו לפרעה. בפעם הראשונה היו למצרים מלכים

שכל שאיפתם היתה להוציא מן הארץ למען טובתם הפרסית. הם ראו בארץ אוצר עצום שאפשר לנצלו בלי סוף, תחת שלטונם השלטון הסוחרים היונים שהובילו את תוצרת מצרים לעולם והביאו תמורה מוצרי מותרות. אולם ברכה זו היתה מעורבת. העיר החדשה הפכה מרכז מסחר עולמי. האפילה על חשיבות האדמה הפוריה שעל גדות הנילוס. בני שושלת תלמי נטו לזלזל בערך הגנה, להוניח את תעלותיו. אחר נפילת קרת-חדתא בצפון אפריקה החלו מאות אלפי ספינות מובילות את החיטה המצרית לנמלי איטליה, בזמן שהפלח המצרי רעב ללחם. עם הרחמים העצומים שצטברו ממסחר זה הקים תלמי הרביעי צבא חזק שכבש אימפריה גדולה ממזרח וממערב,



מלכת הלבבות. משך עשרים שנה שלטה קליאופטרה, אחרונה שושלת הפרעונים של מצרים, על לבבות גדולי האימפריה הרומית. כאשר לבסוף בא אוקטביאנוס, שליט רומי, והניס את צבא אנטוניוס, המצביא הרומי ששהה במצרים בגלל קליאופטרה, הרעילה את עצמה.



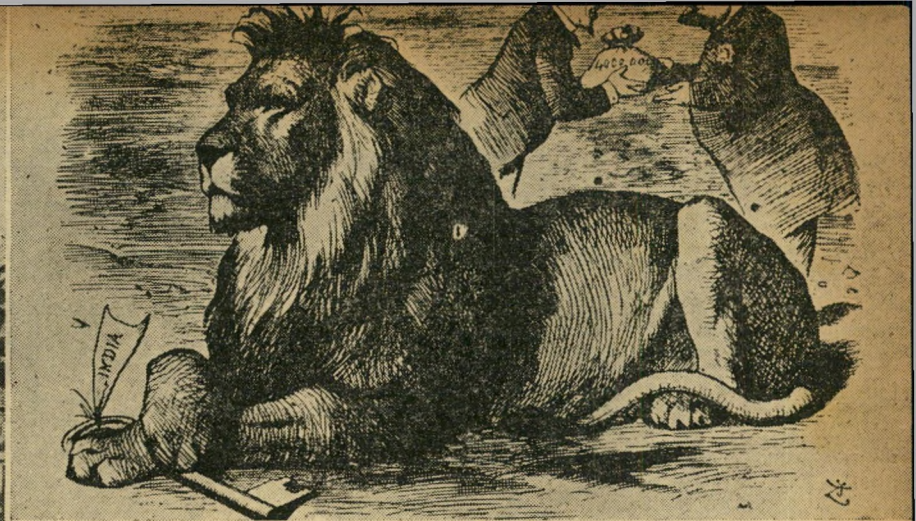
העברים שהשתלטו. הממלוכים, שהובאו מאסיה ומאירופה למצרים כעבדים על-ידי הכושיים הערבים, תפשו חיים מהר את השלטון מידי אדוניהם. משך שלטונם התרכזו בעיקר בתענוגות והברקות חיצוניות המזכירים את סיפורי אלף לילה ולילה, הזניחו את הארץ ואת עושרה: הנילוס.



נצחון הארמירל נלסון. אנגליה, שניהלה באותה תקופה מלחמה עיקשת בנפוליאון באירופה, לא שבעה נחת מנוכחות צבא צרפתי במצרים, השמידה את הצי הצרפתי בקרב גדול באבוקיר,



מעשיות צרפתיות. אחד הממלוכים, עלי ביי, התמרד בתורכים שכבשו את הארץ, הכריז על עצמו כמלך עצמאי. נפוליאון, שחלם מזמן על כיבוש מצרים, בא וניצל את ההזדמנות.



האריה עושה ביוזם. כאשר תבעו הבנקאים האירופים את פרעון חובותיו העצומים של איטמעיל באשא, כדיב מצרים, לא היה לו מניין לקחת כסף, מכר מניותיו בחברת תעלת סואץ.



מרד הסהר והכוכב. איטמעיל באשא הודח, במקומו בא בנו תופיק באשא. אך מצבו של הפלח הלך ורע כי היה עליו לשלם את חובות איטמעיל. תחת מנהיגות אחד עורבי באשא, המנהיג הלאומי, התמרדו הפלחים בשלטון הכדיב והזרים. התנפלו בשנת 1882 על כל הזרים שחיו באלכסנדריה, רצחו אותם. תגובת האנגלים לא איחרה לבוא: חייליהם השתלטו על הארץ.

אבי מצרים החדשה. מוחמד עלי התניס בצעירותו כחייל פשוט לגדוד אלבני של הצבא התורכי. הוא נשלח למצרים, עלה בדרגה עד שהפך מפקד גדוד. הוא ניצל את מעמדו ללחוץ על התורכים ולקבל זכויות רבות. לאחר שמונה באשא של מצרים הפליג במטע כיבושים שהובילו עד לתוככי ערב ממזרח, סוריה מצפון ויוון בים התיכון. לבסוף נכנע לאנגלים, הצרפתים והרוסים.

לסוסים אצילים, משוררים ומלחמות. הם עזבו את הפלח לנפשו שיוצע ויקצור את החיטה הדרושה להם והתעלות שוב היו נתונות לחסדי הרוח והמים. אך משך חמש מאות השנים שמצרים היתה תחת שלטון המוסלמים חדלו כובשיה להיות ערבים, התמזגו עם התושבים המצריים. אולם כדי לשרתם, הביאו השליטי עבדים מאסיה ומרוסיה המזרחית, בשל יופיים החיצוני ורמתם התרבותית הגבוהה. עבדים לבנים אלה, שנקראו ממלוכים, הגיעו תוך זמן קצר לעמדות החשובות ביותר בצמרת המדינה. ממעמד עבדים הפכו מלאי ממנו סיפקו לשולטנים את מיטב יוצעיהם ומפקדי צבאותיהם. אולם הם לא הסתפקו בכבוד זה. בפעם הראשונה בתולדות מצרים עלו העבדים לשלטון — לא הפלח, שנשאר עני ומרוך — אלא עבדים זרים שהובאו מארצות רחוקות.

לאורך חופי הים התיכון. אימפריה זו החזיקה מעמד משך מאתיים שנה. אולם בד בבד עם הברקות בית המלכות השתחרר על הארץ עוני רב והזנחת הנילוס הגיעה לממדים גדולים. בשיגרתיות כמעט משעממת חזרו התלמידים על כל אותן השיגאות של קודמיהם. התפשטותם לארץ ישראל מושכה נגדם את בית המלוכה הסלקי מסוריה שגירשם מן הארץ. (אותם הסליקים הוצאו לאחר מכן מארץ ישראל על-ידי מרד המכבים.) צבאות מצרים חזרו מהרפתקה יקרה זו רצוצים ושבורים.

ההזנחה נמשכה, האלבנים עלו. במשך מאתיים וששים השנה שהממלוכים היו שליטי המדינה השתנה השלטון לא פחות מאשר 53 פעמים. העבדים שהפכו לאדונים לא ידעו כיצד לשלוט על עבדיהם הם ורציחות והפיכות ארעו בממוצע פעם לחמש שנים. כאשר הופיעו מוסלמים מגזע אחר — התורכים שהתקדמו אותה שעה עד שערי וינה בלב אירופה — לא יכלו הממלוכים לעמוד מולם ומצרים הפכה למושבה של אימפריה עולמית חדשה. אולם ההבדל בין אימפריה זו לאימפריה הרומית היה כי הפעם לא היה לכובשים שום כסורת או כשרון לשלוט. הזנחת מצרים נמשכה.

ברצות תלמי האחד-עשר לאחד את מצרים שוב ולמנוע התפררות מוחלטת, השיא את בנו, חלש האופי, לבתו קליאופטרה הבכורה בהיותה בת 14. אולם כעבור כמה שנים ברח בעצמו מחמת התככים של בתו. הוא פנה לרומי בבקשה לעזור לו להשליט סדר בביתו. הרומים שלחו לו נציב בשם פומפיאוס, שיהיה אפטרופוס על בנו ובתו המלכים. בגיל 20 היתה קליאופטרה כה שנואה על-ידי אורחיה שואלצה לברוח מן הארץ ולהסית את השבטים הערביים ללחום נגד אחיה. אולם לפני שהצליחה לכבוש את אלכסנדריה ארעו כמה דברים חשובים מאד ברומי עצמה. וילוס קיסר השתלט על רומי ולמעשה על כל העולם על-ידי חיטול יריבו פומפיאוס. הרבר היחיד שחסר לו היה כסף. הוא בא למצרים לקחתו.

אחרי כיבוש מצרים (1517) השאיר שולטן סלים התורכי צבא משמר חזק וחזר לארצו. אולם המצב הפנימי לא השתנה; בשנת 1604 התמרדו גדודי הכיבוש התורכיים; המושל נרצח על ידי חייליו והאמורים הכריזו מלחמה על יורשו. כדי לדכא את המרד נאלצו נציגי התורכים לבקש את עזרת הממלוכים שעדיין שלטו איש איש באיזורו הוא. וכאשר, כעבור 70 שנה, הצליח עלי ביי, אחד הממלוכים הללו, לתפוס את השלטון, הכריז על מצרים כעל ארץ עצמאית, בלתי תלויה באימפריה התורכית. ממרד זה נבעו שתי תוצאות שהשפיעו במידה ניכרת על דמותה של מצרים החדשה. בשנת 1798 הגיע נפוליון בונפרטה לאלכסנדריה באמתלה להשיב את מצרים למרות השולטן. אולם כעבור שלוש שנים החליט השולטן כי אין הוא זקוק לעזרת הצרפתים, הסכים לשתף פעולה עם האנגלים למיגור צבאו של נפוליון. כוחות אנגליים נחתו באברקייר ליד אלכסנדריה והצרפתים נאלצו לפנות את קהיר והנמלים המצריים אחר שציינים מוגר בקרב ימי גדול על ידי נלסון. שנתיים אחרי כן עזבו גם האנגלים את אלכסנדריה וכעבור חודשיים פרצה מרידה של החיילים האלבניים ששירתו בצבא התורכי במצרים שדרשו את התשלום המגיע להם עבור כמה שנות שירות. כתוצאה מזה תפס מפקד האלבנים את המצודה של קהיר והנחיל תבוסה לשלטון התורכי. **תוך ביקור, שחיטה חגיגית.** אחד מאותם האלבנים היה קצין צעיר בשם מוחמד עלי, לשעבר סוחר טבק בכפר קבלה באלבניה. בהגיעו לדרגת מפקד הגדוד האלבני, נאבק בעקשנות במרות קושטא, מונה באשא של מצרים. מוחמד עלי, שלא רצה להשאיר כל ספק בדבר סמכויותיו כמושל מצרים, הזמין את ראשי הממלוכים ועווריהם לביקור במצודה בקהיר לחוג את מינויו כבאשא. הממלוכים (כמאתיים איש במספר) באו רכובים על מיטב סוסיהם ובכל פארם כדי להטביע על הבאשא החדש את רושם כוחם. היתה זו הפעם האחרונה שנראו בחיים. בפנים המצודה ארבו להם חיילי מוחמד עלי שהכניסום לחצר קטנה ושחטו אותם עד האיש האחרון. תגובתו של הבאשא לידועה כי אויביו חוסלו היתה תפילת הודיה לאללה על שהסיר מעליו את צרתם של האלבנים.

הקסמים לא הועילו הרבה. המלכה הצעירה מצאה חן בעיני המצביא הרומי שהחליט להשאר שם כמה שנים. האח שמעל על זכויותיו גם כבעל עצורה מסתורית וקליאופטרה התפתה לחלומות גדולות.

כאשר קיסר נרצח ברומי תפס את מקומו אנטוניוס בארמון המלכה ובלבה. משך עשר שנים ישב במצרים וגיבש מעצמה בקצה המזרחי של הים התיכון שמשרתה היתה לעמוד מול המעצמה המערבית — רומי. אולם סופו הגיע כאשר אוקטביאנוס, שליט רומי, בא לחפשו במרוח והגיס אותו. קסמי קליאופטרה לא הועילו הרבה וכדי למנוע שיקחה בשבי לרומי הרעילה את עצמה לעיני המנצח. מצרים חדלה להיות ארץ עצמאית עם מלכים משלה.

תחת שלטון הרומים חזרה מצרים לגדולתה ולאחדותה הקודמות — הפעם כפרובינציה רומית. המהגוזים הרומיים הבינו את הנילוס, נהר הודו ששגחה מתמדת, מידות ותכונות, והניתן לניצול רק על ידי טיפות מתמיד. הם הקימו רשת תעלות כסופיות, נקודות הצפיית שהודיעו על כל שינוי בגובה המים. אולם עם שקיעת שמשו של רומי שקע גם הסדר שהקימה שמספרם גדל בארץ לחמו נגד הרומים ונסיכים קטנים צצו בכל עבר ליטול חלק של המדינה המתפוררת. או הופיע בעמק הנילוס עם חדש השגחה מידות, מידות ותכונות, והמצרים. כשחברות ארוכות על מתנם השמאלית ופגיונות קצרים למותנם הימנית, מגן עגול על זרועם וקשת ארוכה בידם נהרו פרשים ערביים אל מישורי מצרים. היתה זה בשנת 640 לפי הספירה הנוצרית, שמתנה שנים אחרי מותו של ערבי קנאי בשם מוחמד. בראש פלגי הנילוס, הקימו הכובשים החדשים מצודה בשם פוסטאט, "אלקאהירה" (המנצחת), אשר היא עתה קהיר, בירת מצרים.

מטע הכיבוש הערבי במצרים, שארך שלוש שנים בלבד, הפך את הארץ לחלק בלתי נפרד של העולם המוסלמי. תחת שלטון כליפי בית עומייה אשר מיסדם היה עוסמן, חתנו של הנביא מוחמד, ואשר מרכזם היה בדמשק, המשיכו תושבים רבים ברכם ולפי דתם הקודמת. הכובשים רק דרשו, ושלטון מס נפש מהכופרים. במרוצת הזמן השתלטו הכובשים החדשים כפי שאף כובש לפניו לא השתלט: השפות היווניות והקופטיות נשכחו וערבית היתה השפה היחידה של האויץ. אולם חוץ מדבר אלה לא הבינו לרוחה של הארץ המיושבת. כל דאגתם היתה נתונה

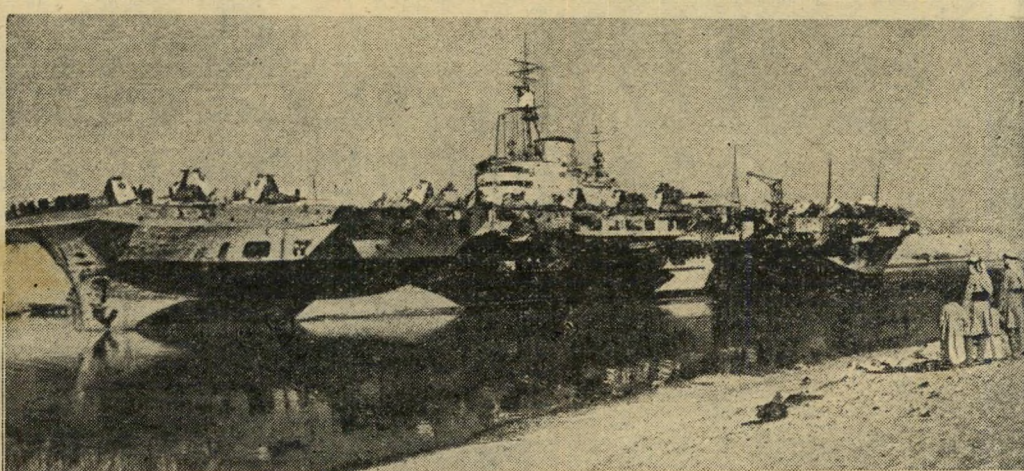


בקהיר מוקם עתה פסל של איטמעיל באשא. כל הצרות שהביא על ראש המצרים — נשכחו.





כיבוש המדבר. לאחר שהסודאן נכבש בידי צבאות מוחמד עלי, קם מנהיג דתי בסודאן שכונה את עצמו "אלמהדי" והתמרד בירישי הבאשא המצרי הגדול. הסודאנים התקיפו את חרוטום הבירה, רצחו את הגנרל גורדון, שבא לסודאן בראש כוח בריטי ללחום בסחר העבדים. כתגובה שלחו האנגלים צבא שהתקיף, יחד עם כוח מצרי, את אנשי אלמהדי והשמידם בקרב.



המצרי הראשון. המצרי הראשון. האיש שלא רצה להילכד בעורמה האנגלית היה פלח פשוט, שהפך מנהיג העם במלחמתו: טעם זגלול, (הוודפ) מחוללת מלחמת השיחרור.

עורק האימפריה. אולם עצמאותה של מצרים היתה למראית עין בלבד. כי מאז שנחפרה תעלת סואץ רכשה מצרים מעמד חיוני במערך האסטרטגיה של האימפריה הבריטית. בקהיר חזרו הדיפלומטים האנגלים על הבטחתם לעזוב את מצרים בקרוב והדגישו כי למעשה היא ארץ עצמאית, בת ברית נאמנה לבריטניה. אולם במרחק שלוש שעות נסיעה עברו אניות המלחמה האנגליות מהנמל המצרי של פורט-סעיד שעל הים התיכון לנמל המצרי סואץ שעל ים סוף דרך התעלה כשתותחיהם חשופים וכאילו הארץ עדיין שלהם.

המנך הראשון. בשנת 1922 נתנו האנגלים עצמאות למצרים והכריזו פואד, אביו של פארוק, הוכתר כמלך ראשון של מצרים מאז ימות הפרעונים הקדומים.

ממלוקים. יורשו, סעיד באשא, בנו האהוב ביותר של מוחמד עלי, שהיה תחת השפעה צרפתית, נתן למהנדס בשם פרדיננד דה'לספס רישון של שתי שורות בלבד: "לבנות תעלה המחאימה למעבר אניות בין סואץ שעל ים סוף והים התיכון". כפיצוי לאנגלים מסר להם הבאשא זכיון לייסוד חברת אלוהוט ובנק. היו אלה הצעדים הראשונים שהחזירו שוב איום זרים לעמק הנילוס.

עם מות סעיד, עלה בן אחיו, איסמעיל, לשלטון. איסמעיל, שרכש חלק ניכר מחינוכו בפאריס, התרשם מאד מהקיסר נפוליון השלישי שביצע תכנית אדירה להפוך את בירתו לעיר גנים, שדרות רחבות, ובנינים מפוארים — תכנית שהריקה את קופות המדינה. עם עלייתו לשלטון היו כל הנתונים לטובתו של איסמעיל. מלחמת האזרחים באמריקה הביאה עושר עצום למצרים עם הפסקת משלוחי הכותנה האמריקאית לשוקי העולם. אירופה הזקוקה לבגדים היתה מוכנה לשלם כל מחיר עבור הכותנה המצרית ובעלי האחוזות במצרים צברו רוחצים דמיוניים. בניית התעלה הגדולה משכה את תשומת לם העולם כולו ובנקים הציעו הלוואות בלי סוף לבאשא בן השלושים, שלא עמד בפני הפיתוי, קיבל כל הלוואה שהוצעה לו. במשך 16 שנה הגיע סכום הלוואות אלו ל-150 מיליון לירות.

כאשר בנובמבר 1869 נפתחה תעלת סואץ הגיע אושרו של איסמעיל לשיא. קיסר הצרפתים ונסיכים רבים היו אורחיו והמחבר ג'וזפי רודי חיבר אופרה מיוחדת על נושא מצרי (אאידה) שהוצגה בחנוכת בנין האופרה המפואר בקהיר. היתה זו הזדמנות נפלאה להוציא כספים בממדים שאפילו נסיך זה לא עשה מעודו. מה שהוסיף להנאתו של איסמעיל בחגיגות אלה היתה העובדה שלא הוציא מכיסו פרוטה אחת מכל הסכומים הדרושים. מי הנני לוס הלוואות של בנקאים אירופיים.

אולם כאשר הגיע הזמן לפרוע את החובות לא מצא איסמעיל את הסכומים הדרושים. מי הנילוס לא גאו בזמן, מחירי הכותנה בעולם ירדו במידה ניכרת. הוא מכר את מניותיו בתעלה לאנגלים אולם הסכום לא הספיק. מעצמות המערב התערבו, שלחו לקהיר ועדה שתקח את ענייניה הכספיים של מצרים לידיים ותבטיח את פרוצן החובות. בהעדר מומנים נספלו לרכוש התמידי של מצרים: הנילוס והפלח. במשך שנים נאלץ הפלח לעבוד ולרעוב כדי לשלם את חובות הכדי (המשנה למלך). בתנאים אלה לא יכול איסמעיל להמשיך בתפקידו; הוא פוטר ע"י השולטן, מינה את בנו תופיק באשא לכדיב, לקח שלושה מיליון פרנקים ונסע לאיטליה.

מלכודת קוראן, תורה פוליטית. בנקודה זו, האפלה ביותר בעבודתו, התעורר הפלח המצרי. למרות שלא התמרד בעצמו הוא נענה, בפעם הראשונה, להסתת מנהיגיו. הלאומניות המצרית שטופחה על ידי מוחמד עלי האלבני מלמעלה הכתה עתה שרשים בשכבות הנמוכות של העם. אנשים נלהבים עברו מכפר, לכפר, סיפרו על מעשי הדיכוי של הזרים. הפלח הבין שישנם גם אחרים אשר חייבים ללכת כדי שיתיה כבן אדם. הבאשא התעשר באמצעות הזרים. בקהיר התגבש חוג שדיבר על עצמאות מצרית לאומית ואילו בעמק חשבו הפלחים על סילוק הפאנדים ובעלי האחוזות. אך בפי כולם, נשמעה זו הפעם הראשונה בהיסטוריה המודרנית הסיסמה המלהיבה: "מצרים למצרים!" בין הקצינים, שהיו חלק ניכר ממנהיגות התנועה הלאומית בלש אחד, פלח לפי מוצאו, בן כפר מהדלתה. שמו היה אחמד עורבי, תלמיד של אחד מבתי הספר העממיים שנוסדו בימי מוחמד עלי. מבית הספר הכפרי המשיך את לימודיו באוניברסיטה אל-אזה, שם למד לא רק את הקוראן אלא גם התורה הפוליטית החדשה שהיתה בפי הסטודנטים הנלהבים. הוא הצטרף לצבא, הגיע לדרגת קפטן והתמסר לרעיון הגדול: עצמאות הפלח משלטון זך ומדיכוי פנימי.

(אמנם ליל מאד) שנעשה במרחב. מוחמד עלי הפסיק את גידול החיטה כיבול הראשון במצרים ובמקומו הכניס את גידול הכותנה שהפך למקור הראשון של הכנסות. בסיס כל הצלחתו היה: ההכרה העמיקה שגורלה של מצרים תלוי בנילוס, בעיבוד מקסימלי של גדותיו וטיפוח מימיו.

כאשר ראו התורכים את חיזוקו של הצבא המצרי תחת מוחמד עלי ציוו עליו לצאת לערב ולהשליט את מרותו בכל שטח תורכיה על אבן אל-סעוד, שריף מכה, ראש כת ההוהבים הקנאים שראו בתורכים ובכל יתר המוסלמים שאינם משתייכים לתחם כופרים וסוררים. **השאיפות לא היו מוגבלות.** בנו של מוחמד עלי, איברהים, שבא למצרים בגיל 13 לאחר שאביו הספיק לרכוש לו שם עמדה גבוהה, היה אהוב ביותר על בני הארץ. בו בזמן שאביו ראה את עצמו כבן גזע עליון, מעל לפלחים המצריים, הרגיש איברהים באשא כבן מצרים, דיבר את לשון הארץ בעוד שאביו לא למד מעולם לדבר ערבית בלי ניב תורכי מובהק. עוד בהיותו צעיר, הראה איברהים כשרון רב ואביו מינה אותו למפקד הצבא המצרי

שערך פלישה שניה לערב, על מנת להכניע סופית את איבן אל-סעוד. אחרי שאיברהים, שהצליח לחדור אל לב המדבר הערבי וללכוד את המורד ואנשיו הפראיים, חזר למצרים, ניגש לביצוע חלומם של כל מנהיגי הארץ במשך כל הדורות: כניב הארצות שעל גדות הנילוס הדרומיות. בראש צבא חזק סיפח את הסודאן באורח רשמי למצרים שעדיין היתה פרובינציה תורכית להלכה. אולם שאיפותיו של מוחמד עלי ובנו איברהים לא היו מוגבלות לאזור הדרוש למצרים למען מחיתה — עיניהם תרו לאותן הארצות שצבאות פרעה חדרו אליהן.

באותה תקופה, ניגש מוחמד עלי לבניית צי מלחמתי חזק ולהעמדתו על רמת ציי המעצמות האירופיות הגדולות. הוא הזמין מומחים צרפתים שפיקחו על בניית הצי ועל הקמת ואימון צבא מודרני מצוייד במיטב הנשק של התקופה. בשנת 1821 מונה מוחמד עלי ע"י השולטן, שחיפש כיצד לפייס את נסיכו-פיקודו האדיר, כמושל כרתים. היות והאי לא היה נתון למעשה למרותו של השולטן היה על הצבא המצרי לתפוס את המקום בכוח. כעבור ארבע שנים נצטוו מוחמד עלי לשלוח צבא שכיבוש את האיים היווניים ולדכא את התנועה הלאומית היוונית שאחזה בשודים כנשק במאבק לעצמאות. איברהים באשא, בראש הצי המצרי החדש, כבש את האיים בזה אחר זה עד שנחת לעצם היבשת היוונית וכבש את הבירה אתונה. הבריטים שנבהלו מהופעה זו של מעצמה ימית וצבאית חדשה בים התיכון כרתו ברית עם הרוסים והצרפתים, שלחו צי חזק אשר הכריח את הצבא המצרי, אחרי קרב ימי גדול בנבארניו, לסגת ולפנות את יוון. לעומת זאת פלש איברהים באשא לארץ-ישראל וסוריה והגיע עד לגבולות תורכיה עצמה. אולם מחמת אותו איום של שלוש המעצמות הסתפק מוחמד עלי בחתימת ברית עם התורכים שהכירו בו כמושל מחוזות סוריה, דמשק, חלב ועדנה, בו בזמן שהיה ביכולתו לפורר את האימפריה התורכית ולרשת את מקומה.

כל הלוואה שהוצעה, נתקבלה. אולם דעתן של המעצמות המערביות לא נחה עליהן מחשש שמצרים, תחת הפרעה החדש ובנו המוכשר, תפרוץ שוב את גבולותיה ותשתלט על הארצות סביבה. כל זמן שמוחמד עלי הסתפק בכיבוש סודאן ואיחודו לעמק התחתון, לא התערב איש — הבינו שזהו שטח מחייתה של מצרים. אולם כאשר התפתחה סכנת התערבות מצרית בדרכי התחבורה והשוקים שלהם בסהר הפורה הכריחו את השולטן (ששמו להודמנות) לבטל את הכרתו בכיבושי מוחמד עלי ולהשאיר לו רק את מצרים (עם זכות ירושה למשפחתו). אחרי מוחמד עלי עלה לשלטון עבאס באשא שנרצח כעבור שש שנים ע"י מתנקמים



בול זו, שהוצא על-ידי הדואר המצרי לכבוד חתימת חוזה 1936 הוא הראשון (והאחרון) הנושא דמות כופר טמא (אנטוניו איז'ן, ראש המשלחת הבריטית).

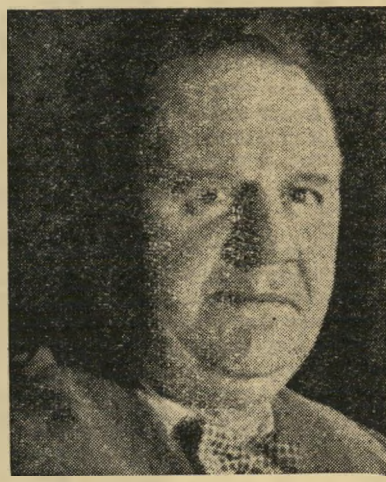
באותו זמן, תחת השלטון המצרי המתפורר והולך, קם בסודאן מנהיג דתי קנאי בשם מוחמד אחמד „אל-מהדי“ (המושרה) שהכריז על עצמו כנביא חדש, גירש את המצרים והאנגלים (שבאו להלחם בסוחרי העבדים) מחרטום והשתלט על הארץ.

דף חדש בסימן שור וזנב. המצב בדלתה הגיע לשיא ב-11 ליולי 1882 כאשר התקוממו תושבי אלכסנדריה תחת אחמד עורב והתנפלו על התושבים הזרים בעיר. צי משותף של אנגלים וצרפתים סיר כל הזמן לאורך החוף להפגין את כוחו. לאחר ההתקוממות החליטו האנגלים להפציץ את העיר אולם הצרפתים לא הסכימו, הפסיקו את השתתפותם בהנהגת מצרים, שאליה נכנסו בשעתו על מנת להסדיר את פרעון חובות הכריב איסמעיל. האנגלים פתחו באש תופת על העיר וחיליהם ירדו לחור. בסימן להבות, רצה, שוד ואונס נפתח עוד דף בהיסטוריה המצרית. התנועה הלאומית דוכאה במהירות והכריב הקים ממשלה הנתונה כולה להשפעת בריטניה. בשנת 1896 יצא כו/ משותף חזק של חיילים בריטיים (8000) ומצריים (17.000) נגד המהדי בסודאן ובקרב מכריע ליד העיר אומדורמן הנחיל הכוח המשותף תבוסה מוחצת לסודאנים. או חלה סודאן להיות שטח מצרי והפכה לקונדומיניום אנגלו-מצרי ומעצמות העולם הכירו בבריטניה כבעלת זכות הנהגה על הסודאן.

אותנו בצמא. הפלחים, שאהבו את מנהיגם, ואשר כל מלה על הפסקת מי הנילוס העבירה אותם על דעתם כמו בהמוניהם. פרעות, רצח קצינים וחיללים אנגליים, הצרות והריסת סכרים העידו על התמרדות הפלח. קופטים ומוסלמים התאחדו במאבקם, הקימו מפלגה לאומית אדירה, אל-ווד.

משך שלוש שנים השתוללו שני הצדדים. לבסוף נכנעו האנגלים — אולם רק למראית עין. זגלול הוחזר מגלותו ובפברואר 1922 הוכרזה מצרים מדינה עצמאית — עם זכות בריטית להכריע בארבעה סעיפים: הבטחת דרכי התחבורה של האימפריה, הגנת מצרים מפני פלישה או התערבות זרה, הגנת זכויות המיעוטים, הסודאן.

אולם עת הויתורים חלפה: זגלול שהפך בינתיים למנהיג קיצוני ביותר לא הכיר בזכויות אלה, המשיך לתבוע עצמאות מוחלטת. הפרעות נמשכו והגיעו לשיאן עם רצח סיר לי סטאק, סירדאר (מפקד עליון) של הצבא המצרי ומושל הסודאן בחרטום בשנת 1924. כתגובה איימו האנגלים להפנות חלק גדול ממי הנילוס להשקאת אזורים מדבריים בסודאן. מצרים נסערה עד מעמקי נפשה. סעד זגלול התפטר, אך חמת הפלח והסטודנט בקהיר לא פגה. וכאשר, בשנת 1926, נפטר המנהיג הדגול עברו רבבות על פני ארוננו וגשבעו לו: „לא נחיה בלי עצמאות ואיחוד עם קה הנילוס.“



סיר מילס למפסון, הנציב העליון הבריטי בקהיר שהפך שגריר עם מתן העצמאות אך המשיך. למעשה, לאחוז ברסן השלטון.

הפגזת חזם על חיים שקטים. פעמיים, בשנת 1928 ובשנת 1930, נוהל משא ומתן עם האנגלים ופעמיים נכשל. לראשונה סביב שאלת החוקת חיילים בריטיים במצרים ובפעם השנייה בגלל הסודאן. בשום אופן, הודיעה המשלחת המצרית, לא יותר העם על הסודאן.

כאשר ב-1936 פלשו האיטלקים לחבש והחלו מדברים על הסחת מי הנילוס הכחול (אחד משני הפלגים העיקריים של הנילוס) חיפשו שני הצדדים פשרה. ב-26 לאוגוסט 1936, בראשות מוסטפא אל-נחאס שירש את מקום סעד זגלול כראש הווד, חתמה משלחת מצרית מורכבת מכל המפלגות על חוזה עם האנגלים. לפי החוזה בוטל מעמד הצבא הבריטי ככובש וניתנה ההבטחה כי מיד לאחר שיוקמו קסרקטי נים חדשים יפונה הצבא הבריטי מאלכסנדריה וקהיר, ירוכו באיזור תעלת סואץ. מצרים התחייבה לסלול רשת כבישים ורכבות ממדרגה ראשונה לשירות הצבא הבריטי באיזור. תמורת זאת הבטיחו האנגלים לצאת כאשר יגיע הצבא המצרי לרמה שיוכל להבטיח את הגנת התעלה במקרה של מלחמה. חלק זה של החוזה היה צריך למישאר בתוקפו משך 20 שנה עד 1956.

העם שמח כי ראה בחוזה ניצחון גדול. גם מלכו הצעיר, פארוק, שירש את אביו המלך פואד חודשים אחדים לפני חתימת החוזה, מילא את לבו בבטחון לעתיד. כי למרות הכל האמינו המצרים בהבטחות האנגלים. ציפו לפינוי הצבא הבריטי תוך חדשים מעטים. יחד עם זאת, סברו, יקום להם צבא חזק. שוב חלם הפלח על חיים שקטים, פוריים, חופש מהתערבות זרה. רק בעיית הסודאן נשארה לוטה בערפל. אך למראה רצונם הטוב של האנגלים האמין כי גם בעייה זו תמצא את פתרונה בקרוב והוא יוכל להתמסר לאדמתו ולטיפוח הנילוס.

„אד! גלא! אד-גלא!“ השנים חלפו, פארוק הגיע לגיל בגרות והוכתר מלך, אך האנגלים עוד ישבו בלב קהיר ואלכסנדריה ומצרים היתה עדיין רחוקה מעצמאות או אחרות פנימית. סיר מילס למפסון, שהיה הנציב העליון הבריטי, החליף את תוארו בזה של שגריר הוד מלכותו אך המשיך לנהוג כשליטה הכל יכול של הארץ.

עם פרוץ מלחמת העולם השנייה חדלו האנשים לדבר על פינוי הבריטים או על עצמאות אך שנאת האנגלים נתעוררה שוב בלבם והם קיוו למפתחם ושחרור על ידי הגרמנים. ראש (המשך בעמוד 10)

לפי ההסכם יתנופפו דגלי בריטניה ומצרים יחד על הבנינים הציבוריים, הפיקוד העליון על הכוחות המזוינים יימסר למושל העליון אשר מינויו ייעשה על ידי הכריב לפי המלצת האנגלים. אולם להבות הלאומיות המצרית לא שככו. מדי פעם צעדו סטודנטים ופועלים ברחובות קהיר ואלכסנדריה, דרשו את פינוי הצבא הבריטי שלא היה לו כל מעמד רשמי בארץ. כל פעם נשנתה הבטחת הבריטים „עוד מעט נצא“. אולם השנים עברו והצבא הבריטי התבסס בארץ, פקידים בריטיים השתלטו שליטה מוחלטת על חיי הכלכלה והמדיניות המצרית. לורים המשרה הגנה מפני החוק המצרי: אם זר רצה או גנב היתה המשטרה המצרית חסרת אונים ורק הקונסוליה של אותו זר יכלה לטפל בו. בשנת 1905 נחתם חוזה הנותן למצרים זכות להחליט מה לעשות בהכנסות מדינתם. בשנת 1914, תחת לחץ ההמונים המתמיד, הוקם בית נבחרים ראשון. סגן נשיאו היה מדינאי מתון בן 60. שמו היה סעד זגלול באשא.

רוב המשלים, מאגדות הנילוס. עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה ביטלו הבריטים את האספה הנבחרת, הכריזו על ביטול השתייכות מצרים לאימפריה התורכית, הפכו את הארץ לארץ חסות בריטית. תום המלחמה, שהביא גל של תנועות לאומיות בכל רחבי העולם, חיזק גם את התנועה המצרית. בראשה עמד עתה אותו מנהיג ישיש אשר כעורבי קודמו היה בן כפר בדלתה. גבוה, רוה, בעל עינים כחולות היה סעד זגלול אחד הנואמים הקולריים של התקופה אשר לקח את רוב משליו מאגדות הנילוס. הוא הוכנס לתפקיד ציבורי לראשונה על ידי לורד קרומר, מי שהיה נציב עליון בריטי משך 23 שנה. התפקיד: שר החינוך. לדעת הלורד האנגלי, היה זה אדם ישר, מוכשר ואמיץ אשר בוודאי יגיע רחוק. ואמנם היה כן. סעד זגלול הגיע רחוק מאד, הרבה יותר מאשר היה רוצה הלורד האנגלי.

עם תום המלחמה, תבע זגלול עצמאות מדינית לארצו, ביקש לנסוע לועידת השלום בפאריס. במקום זה הועלה על אנית מלחמה בריטית, הוגלה לראשונה למלטה ומשם לאיי סיישל באוקיינוס ההודי. היה זה סימן לסערה לפרוץ. „ראו“, צעקו נואמים נלהבים ברחובות הערים ובככרות הכפרים, „האנגלי אינו שומר הבטחותיו, נלחמנו עמו נגד התורכים, אחינו לדת, ועתה הוא מסרב לצאת מארצנו. חוסיין ופיצל, שכנינו הערבים, מיסדים ממלכות חדשות ואילו אנו נשארו ככלבים. עוד מעט יפסיקו את המים בחרטום וסכריהם ימיתו



העושר והעוני. למעלה יושבים שמונה האחוזים השולטים על המדינה — המלך, הבאשים וקציני הצבא — כאשר כל מרצם נתון לרדיפה אחרי תענוגות ומינוי מיליוני שאיפות יתר 92 האחוזים של האוכלוסייה. הפלחים המרודים, אכולי המחלות



מתוך האפלה מופיע אדם רכוב על אופניים בחצר הסמינר למורות בצפון תל-אביב. הוא מעמיד את אופניו בפינה ונכנס לבניין הלבן. בחצר ההלבשה הוא פושט את חולצתו ומכנסיו, לובש מכנסים בד גס, חולץ את נעליו ויוצא יחף לאלום ההתעמלות הגדול. באולם כבר נמצאים כמה אנשים במבחר מלבושים משונה ביד-תר: בחורים בבגדי ים, בחורות בתחתוני צמר ארוכים, בחצאיות מופשלות למותניהן. זוהי להקת באלט אשר טאלי ביטי, הרקדן הכושי המפורסם, הקים מרקדנים מקומיים ועתה מלמד אותם באלט חדש.

טאלי ניגש לפסנתר בפינת האולם, מתישב על הכסא הנמוך, נוטל תוף קטן בידו, מדליק סיגריה בתנועה חדה ועצבנית — והשיעור מתחיל. הוא מפליט כמה הוראות קצובות במבטאו האמריקאי המתנגן והרקדנים מסתדרים קבוצות קבוצות על פני שטח האולם.

„תם, תם, תם...“ לקצב התוף החד-גונוני קופצים הרקדנים לתחייה. מן המעגל המרכזי יוצאות שתי דמויות לכיוון מרכז האולם. תנועתיהן מלאות חן פראי, שריריהן מתכווצים ונרפים לפי הוראת הקצב העמום. בפינתו יושב טאלי כאלו נחצב מסלע. גופו השחום מבריק באור החזק, שריריו מתוחים כמיתרי כינור — רק עיניו חיות. כשתי גחלים נוצצות הן עיטבות אחרי כל תנועה של הנערות.

פתאום קופץ טאלי כנשור נחש. הוא זורק את התוף על מכסה הפסנתר, מעיף את בדל הסיגריה מעבר לחלון ומתקרב אל הרקדנים כאלו רצה לטרפם. לשמע החי-רופים העסיסיים היוצאים מפיו אפשר לחשוב שארע אסון. מה קרה? אחת הרקדניות של הקבוצה, הרקדנית בפינה הימנית הקיצונית, עיוותה את פניה בשעת הריקוד. זה העביר את טאלי על דעתו. הוא ניגש לבחורה ובתנועות ידיים וגוף הוא מסביר לה שריקוד אינו מימיקה. אם היא רוצה להביע צער או שמחה עליה לעשות זאת בתנועות ידיה וגופה. והוא מראה לה כיצד לעשות זאת. הבחורה משתדלת לחקותו. אך ההבדל הוא עצום. למרות שהרקדנית הצעירה מכניסה לתנועה את כל רצונה הטוב רחוקה תנועתה מלהביע את הפיכת היצרים שהרקדן הראה רק לפני רגע.

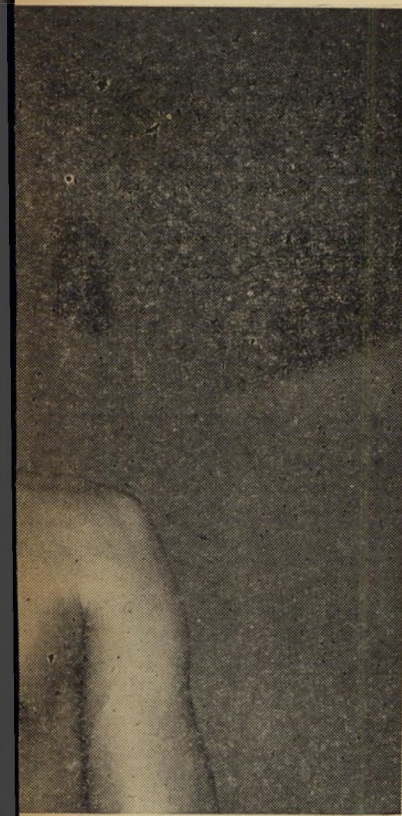
אשר מנוון חברה. ריקודו של טאלי הוא ריקוד מודרני אשר תנועותיו החדות והחיות כובשות להם מקום רב והולך על קרשי הריקודים בעולם. כאשר הופיע עם להקתו טרופיקנה בפני הקהל הישראלי בהתחלת הקיץ, כבש את לבבות הצופים בסערה. הקצב האקוטי והזר כישף את הקהל הישראלי. „הפצצה הכושית“, כפי שקראו לו, הפך לשיחת היום בחוגים האמנותיים ובבתי הקפה בשכונות. לפני שעיוב ניגשו אליו מורות לריקוד וביקשו ממנו שיתן כמה שעורים לתלמידיהן. טאלי הבטיח להש-תדל, טס עם להקתו לאיטליה, שם חתה להם שורת הופעות שהתחייבו לה מראש.

בעשירי ליולי, חודש לאחר שנסע מהארץ, חזר טאלי ביטי לתל-אביב. חודשי הקיץ הם בדרך כלל חודשי חופש ללהקות הגדולות אך טאלי ביכר לבלות אותם בארץ. מיד ניגש לעבודה, בבוקר נתן שיעור למתלמידים, אחר הצהרים נתן שני שעורים נוספים ובערב לימד את הבאלט שהוא מחבר בעצמו.

באלט זה הוא נסיון מיוחד במינו בקריירה של טאלי. הוא חיבר לפני זה ריקודים רבים שזכו להצלחה, אולם היו אלה כולם ריקודים לפי מגנינות עממיות כושיות ועל נושאים עממיים כושיים. הפעם הוא ניגש לחיבור באלט כאשר רק רעיון כללי במוחו. על מנת לשמור את טהרת הרעיון, התחיל את עבודתו בלי מוסיקה. כי

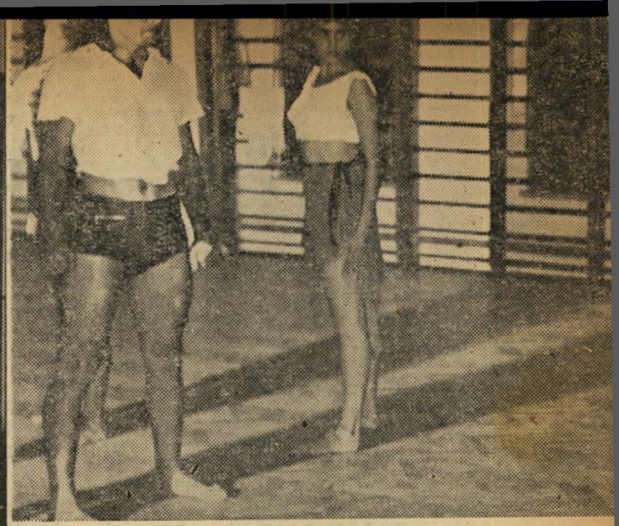


מיתרי כינורות. טאלי מפסיק את הריקוד גופו השחום מתמתח, תנועותיו נעשות קצרות על תנועות טאלי, מכווצים את שריריהם



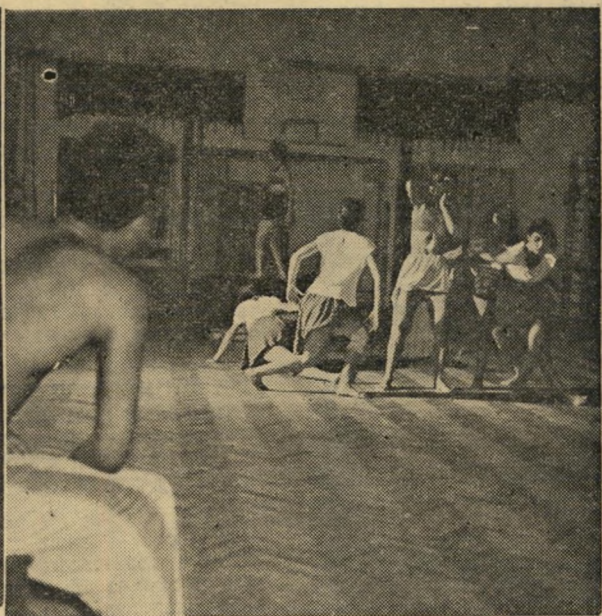
טאלי יוצר ריקוד



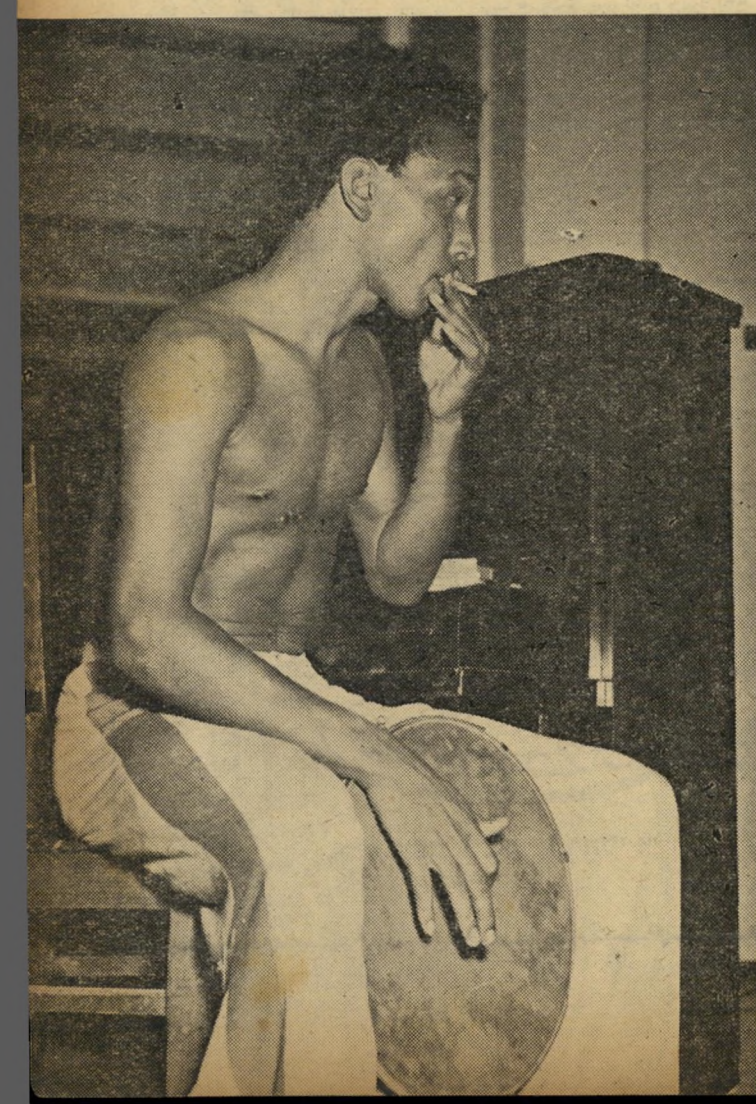


חזור על קטע שביצעו לא מצא חן בעיניו. הוא ניצב מול הלהקה, ז' וחדות והוראותיו ניתנות בקצב מקוטע. הרקדנים חוזרים בעצמם ומתחזים כמיתרי כינורות. בכל זאת יש הבדל ביניהם ובין טאלי.

חיקוי הנחש. עתה מדגים טאלי תנועות רכות יותר, לא מקו טעות. הוא עובר ממצב אחד לשני בחן נזהר, כורע פתאום ומתפתל על הריצפה כאילו היה נחש, ללא עצמות בגופו. שלוש הרקדניות (צפירה לרמן, רות נחמני והדסה אבני) משתדלות לחקותו, אבל חסרות להן שנות הנסיון הארוכות של טאלי וכשרונו היוצא מגדר הרגיל לשלוט על שריריו, איבריו וגופו.



פינת הביקורת. מפניתו נותן טאלי את קצב הריקוד על תוף קטן ועוקב אחר כל תנועה של הלהקה בקצה השני של האולם. אם אחד מתוך ששת הרקדנים יעשה צעד לא נכון, לא יעבור הדבר בשקט — טאלי יפסיק את הריקוד ויעיר על השגיאה. משמאל, חוזר טאלי עם רינה-שחם, הרקדנית הראשית, על פוזה מסויימת בבאלט.



כאשר מתחילים לעבוד עם מנגינה מסויימת בראש עלולה המנגינה להשתלט על תוכן הריקוד אשר בסופו של דבר יביע רק את תוכן המנגינה. רעיון הבאלט החדש של טאלי הוא אמנם עממי. חברה השקועה כולה במאמצי עבודתה מגיעה לאחר עמל רב לשלב של עושר וחדוות חיים. אולם אושר זה מנוון לבסוף את החברה והיא נכנעת לגורמים אחיליים המשתלטים עליה. השפל שחברה זו יורדת אליו מעורר בה את האינסטינקטים הראשוניים הטמונים בה ושאיפתה לחיים מלאים כפי שהיה לפני זה מניעה אותה למאבק בכוח השחור. תוך כדי מאבק איתנים זה מתגברים העמלים על הרע וחוזרים לחיי אושר דרך העמל. זהו רעיון לסיפור פשוט וברור. אולם כאשר צריכים להביע אותו בשפת תנועות הופך הדבר עבודה מפרכת, — בעיקר בשביל הרקדנים. כל פעם שטאלי מפתח שורת תנועות חדשה, תרגום של משפט מתוך הסיפור, חוזרים התלמידים אחריו עד אשר ברורה להם כוונתה של כל תנועת שריר. כעבור חודשיים התחיל הריקוד לובש סוף סוף צורה. טאלי התקשר עם מחבר מקומי, סיפר לו את רעיון הריקוד, הביא אותו לחנות בחזרות, הציע לו את המנגינות שנראו לו כמתאימות וכעבור זמן מה הגיש לו המחבר חוברת ועליה מפורטים תווי המנגינה לבאלט. אולם המנגינה לא מצאה חן בעיני טאלי, הוא הזמין מחבר שני ושניהם ניגשו לעבודה עד אשר, לבסוף, לבש הסיפור גם צורה מוסיקלית. לאחר שיציג את הבאלט החדש בתל-אביב, מחכה ל- טאלי עונה אמריקאית קדחתנית. הוא יציג את תוכניתו האחרונה, שהוצגה כמעט בכל העולם מלבד בארצות הברית, על כמות הערים הגדולות וערי השדה. "אילו היה לי כוח הייתי גם מכניס את הבאלט החדש לתוכנית", הוא אומר. "אבל אני אשאיר את זה לעונה הבאה. בינתיים אציג את התוכנית הישנה — בתפאורות חדשות".

תוספת מעניינת לתוכניתו, אשר טאלי חושב עליה ברצינות, הוא עיבוד של כמה ריקודים תימניים שראה בהיותו בארץ — פעם ביישוב עולים תימנים ופעם ב- כנס הריקודים בוליה. אולם בינתיים אין הוא מרבה לדבר על העתיד "הרחוק". לפניו הצגת הבכורה של הבאלט הזה וכל עוד לא עלה המסך אי-אפשר לדעת מה תהיה התוצרת הגמורה או כיצד תתקבל עלידי הקהל. אור-לם מתחת לדאגה יודעים אנשי הלהקה שהבאלט של טאלי, איך שהוא, מוכרח להצליח.



לי כאן הוא המורה.

העם

היהודי הרביעי

כשהכריזו ליאון בלום על שבוע העבודה של חמשה ימים, עברה בצרפת בדיחה: פועל אחד פגש פועל שני, מתבטל, שאול למה הוא מחכה. עונה השני: היהודי משה אסר את העבודה בשבת, היהודי ישו אסר את העבודה ביום א', היהודי בלום אסר את העבודה ביום ב'. עכשיו אני מחכה ליהודי הרביעי.

החודש קשרו כמה יהודים קשר למנוע את העבודה ככל האפשר. אותו יהודי משה אסר לעבוד במשך 4 ימי שבתות ו-5 ימי חגים החודש. מכיון שאין זה מספיק, בא היהודי רוטנברג (או יורשיו) וגרמו לכך שגם בשאר הימים עובדים רק חצאי שעות מקוטעים. ובערבי שבתות וחגים אין, כמוכן, לאיש חשק לעבוד.

התוצאה: השנה החדשה, שנה שהיתה צריכה להיות מוקדשת להגברת פרוץ העבודה כדי להציל את המדינה מרעב והתמוטטות מתחילה בנוסף אחד ממושך של בלגנות.

המעמד השני

סרט שחור לדגל הלאום

אנחנו נזרזו כאן, נשחט את נשותינו וילדינו כמו שעשה אלעזר בן-יאיר במסדה!"



עקורי, התקוה" על הריפות צריפיהם

נשחט את נשותינו וילדינו..."

כך החליטו כש מאות איש היושבים עתה בבניין הגדול של בית-ספר לבנות מזרחי בקצה שכונת-התקוה אשר בתל-אביב. לפני כעשרה ימים ישבו אותם האנשים בצריפים שהקימו לעצמם לא רחוק מבית הספר על אדמה נטושה.

הם אמנם ידעו כי אסור להקים בנין ללא רשות. אולם הפקחים העירוניים והנוטרים הם שומרים במקום טעם האפורטופוס והגו להעלים עין מהנעשה. ייתכן גם שלצורך זה השתמשו המשתכנים — ברובם המכריע עולים חדשים מעיראק — בשטח הבקשיש הברוקה. בכל אופן משך חודשים הלך מספר הצריפים וגדל מבלי שאיש יתערב.

אמנם לפני כחמשה חודשים הובא אחד העולים — הראשון שהקים צריף במקום — לפני בית-המשפט באשמת הקמת בנין ללא רשות. השופט שאל אותו על מצבו, נשמע שהגו בעל משפחה בת שמונה נפשות, הטיל עליו קנס ושחרר אותו. אחריו באו עוד ער לים אשר המצב האיום במעברות ובמחנות העולים דחק לחפש בית חדש. השמועה על השכונה החדשה המוקמת ליד תל-אביב, העיר הקוסמה, פשטה בריכוזי העולים ומספר הצריפים הגיע תוך חודשים אחדים ל-200.

בשולי הגירה זו קמה תעשייה חדשה פרו-ברי יפו: בניית צריפים, מכירתם מוכנים להקמה תוך שעות מספר. עד אשר בבוקר אחד פעלה המשטרה. מאות שוטרים, פקחים ונוטרים הקיפו את האזור, תבעו מהדירים לעזוב את הצריף פים, ולא ייהסרו על ראשיהם. ביצוע התפיסה קיד האכזרי המיט על ראש השוטרים את חמת העולים ומחנות מונועים ביותר, בליווי צעקות, גידופים וככי נמשכו משך שעות עד אשר לבסוף לא עמד אף צריף אחד בלתי-חוקי על תילו. התושבים שנשארו ללא כל טיפול, ללא מושיע, פלשו לבית-הספר הקרוב, לבל יישארו תחת קורת השמים. הי משטרה הודיעה להם שאם לא יעזבו את הי

כבר היום מופנים כל מאמצי אותם המנהיגים להסיח את דעת המוני בני ארצם ממצבם העגום ולרכז את עצמם בכיוון אחר: ישראל. הממשלה המצרית אשר אהדתה לערביי ישראל לא היתה קיימת לפני תריסר שנים נתחייבה למלחמת-עזד בישראל. העובד דה שרבות הפליטים הערביים באיזור עזה נחשבים לנחותי-אדם אינה מפריעה לנאור מיהם הנלהבים. זה עוזר לקיים את האוירה המתוחה ועלול לדחוק את המאבק נגד האנ-גלים והאפנדים לפינה.

אולם בכל זאת, למרות הודעות רדוד קהיר על השתוללות היהודים בנגב ונס יונם במועצות א"ם לחשתלט על מצרים נש-אונה הסיסמה המניעה את הפגנות ההמונים אותה סיסמה של "אל-גלא" ואיחוד עמק הני-לוס. נגד מאמצייהם של המנהיגים לחרחר מל-חמה חדשה עם ישראל פועל רצונם של הפלח והפועל לעצמאות.

למרות שנייה זו נגד מלחמה בישראל א" נה מתבלטת בצמרת הפוליטית של המדינה נראים עד עתה סימנים מובהקים שהיא אמנם קיימת. אחת המדינות המרכזיות של הפור-ליטיקה המצרית — איסמעיל סידקי באשא המנוח — ראש ממשלה לשעבר ואחד מור-תיקי המדינאים המצריים אף העיז, בזמן ש-מלחמת ארץ-ישראל היתה עדיין במלוא תנופתה, לקום בסינאט המצרי ולהביע את דעתו כי מלחמה זו היתה טעות גדולה. לא פעם הכריזו כי מצרים חייבת לכרות ברית עם היהודים ועל ידי כך לשחרר את המרחב כולו מהשתלטות זרים. סביב אישיות זו התרכזו זרמים רבים שחשבו כמוהו אך לא

דבר. וכך, ב-14 למאי 1948, פלש הצבא המצרי אל ארץ-ישראל. המאבק נגד אנגליה ועל מקורות הגילוס נשכה — לפחות לזמן קצר. אולם ההיסטוריה חזרה על עצמה: הצבא המצרי חזר בתבוסה אל עמק הגילוס. תכסיס ההטעייה לא עזר, המצרים שוב מצאו את עצמם במצבם הקודם, חזרו על דרישותיהם הקודמות.

אולם אויביהם הגדולים ביותר של המצ-רים לא היו דוקא זרים אלא מנהיגיהם הנכ-דים. פארוק איבד את אהדת עמו ברדיפתו אחרי נשים ותענוגות, הוודד התפצל לפלגים קטנים הנלחמים זה בזה, מנהיגיו היו עתה מדינאים שלא הכירו את גולגול חיפשו רק להתעשר על חשבון הפלחים. האחים המוס-למים ישבו באלפיהם במחנות מעצר.

העם פנה למוסטפה אל-נחאס בתקוה שה-מנהיג הישיר יוכל עדיין לעמוד בראשו ול-השיג את תביעות ארצו. אולם חיש מהר נתברר שגם הוא הפך מדינאי שאגתו הי-חידה היא להשאר בשלטון ולמות בכבוד, כראש מפלגת הוופד.

והעם המצרי, אשר מנהיגיו בגדו בו, פנה ללחום את מלחמתו לבדו. היתה זו מל-חמתו של הפועל והסטודנט של קהיר וא-לכסנדריה על כבוד עצמי, על הסרת ההשפלה של צבא זר בארצו. היתה זו גם מלחמתם של מיליוני הפלחים של עמק הגילוס להב-טחת מקור חייהם, לשיחרור העמק העליון ואיחודו לעמק התחתון.

המנהיגים ישבו בקהיר, שיגרו מכתבים והכריזו הכרזות — מבלי לנקוף אצבע לעד-רת העם הנאבק שחיפש ידי ובן-ברית. מל-מעלה ישבו באשאים והאפנדים, והגו מה-מצב הקיים. מסביב היו הארצות הערביות נתונות אף הן לאותה השפעה ורה. מנהיגיהן שלחו הכרזות עידוד למצרים במאבקם — ודיכאו את הנאבקים על אותן המטרות בארצם הם. כדי להרגיע את ההמון הכריזה ממשלת מצרים שהיא תבטל את חוזה 1936 — תקרע את הנייר שעליו נחתם. ואילו בדבר מאבק פעיל, לא דיבר איש מאותם רמי ה-חואר.

במקום טעם מזרחה, איחוד רדוד מל. מעבר לסואץ, יושבת ישראל, מתכוננת לפלישה מצרית חדשה — שמא תבוא. כי האנגלים ומשרתייהם במצרים עלולים להפ-נות את המצרים לאותו אפיק עקר: הרפ-תקה בנכר.

ישראל יושבת ומחכה — במקום לפעול. מתוך היצרים המתהפכים במצרים יתגוש, ללא ספק, קו חדש אשר בו יזרום כל כוחה של מצרים. ייעודו של העם המצרי מראה דרומה, בכיוון מקור הגילוס. אולם חוגים רבים יעשו את הכל כדי למנוע איחוד זה אשר פירושו סילוק הטומי האנגלי והאפנדי המצרי כאחד. בעלי האחוות המצריים אשר הם למעשה השולטים האמיתיים יודעים שאם תתחולל המהפכה הלאומית והאנגלים יוצאו מהסודאן ומאיזור הסואץ יבוא גם סופם הם. כי אם יתעורר הפלח יהיה סופם מר מזה של האצילות הצארית עם פרוץ המהפכה הבולשביסטית. הם מחזיקים למעלה מ-87 אחוז של האדמה הפוריה של מצרים בו בוד מן שאינם מהווים אלא שמונה אחוזים של אוכלוסייתה. שאר 92 האחוזים מהווים להם צבא עמלים המעבד את אדמתם מבלי שיהינה מעמלו.

ערבים רבים היו בטוחים כי ישראל, אשר מאבקה לעצמאות נגד הבריטים עורר את התפעלותם, תרכז סביבה את תנועות ההתנ-צרות הערביות, תהפוך את משטר הבאשא והאנגלים. רווחה גם דעה מרחיקת לכת אשר לפיה יחולק המרחב לשלושה אזורים טב-עים: עמק הגילוס עם מצרים בראש, הסה-רון הפורה עם ישראל כנקודת מוקד וחצי האי ערב עם סעודיה כמנהיגה.

אולם ישראל, בת בריתה היחידה של תנו-עות העצמאות הללו, אשר זרם זה פועל לטובתה, והמעצמה היחידה במרחב אשר יכולה להגיש להם עזרה ממשית ואף הנהגה במאבקם, עמדה מן הצד.

אין זה אלא הגיון אלמנטרי כי כל עיי-דוד הניתן לתנועה הלאומית המצרית היום הוא צעד חשוב למניעת מלחמה העתידה לבוא אם האפנדים יצליחו במזימותיהם. במקום להכנס לזירה עם תכנית פעולה ממ-שית כרתה ישראל ברית עם המנהיגים המצ-ריים, מתנצחת אתה ומשתדלת להוכיח לער-לם הערבי כי היא נמצאת אתה במלחמה, אינה משתדלת להראות להמונים כי מאבקם האמיתי הוא נגד האפנדים.

(המשך מעמוד 7) הממשלה, עלי מהר באשא, היה ידוע כאוהד הגרמנים אך פארוק סירב להיענות לבקשת האנגלים להריתו.

ברביעי לפברואר 1942, עת התקרבו צבאות רומל לגבול המצרי מסר מילס למספון אול-טימטוס למלך: או שימנה את מוסטפא אל-נחס כראש ממשלה או שיוגלה המלך ואני גליה תכרזו על משטר צבאי. כאמצעי שכ-נוע הוקף ארמון עבדן, בלב קהיר, חיילים בריטיים ושלושה טנקים פרוצו את השער. השגריר בליווי מפקדי הצבא הבריטי חגרוי אקדחיהם, נכנס לתוך המלך, תבע תשובה. "אני מסכים", ענה המלך, "אבל אני מודיע לך, סיר מילס, עוד תצטערו על כך". הסיפור, שהגיע לאוזני התושבים במקוט-עין וכעבור זמן רב עורר את זעמם. כי המצרים עדיין אהבו את מלכם, רחשו לו את האהבה שחשבו שהיה נער. אל-נחאס, שהודח בצורה גסה לפני כמה שנים על ידי פארוק שמת לנקמה, הודיע כי המשך המ-אבק הלאומי נדחה עד להודעה חדשה. העם והמלך שתקו בצל התותחים הבריטיים והמ-תינו.

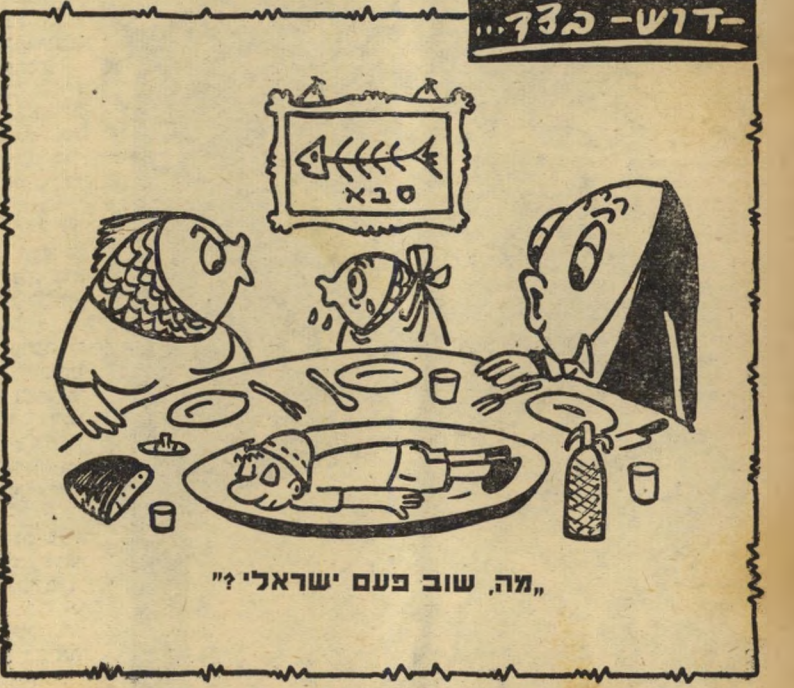
בשנת 1944 סילק המלך את נחאס, נתן את האות לחידוש המאבק. אלא שעתה לא היתה תנועה לאומית מאוחדת. קמו פלגים שדרשו להסדיר קודם חשבונות עם משתפי הפעולה עם האנגלים. אחמד מהר, ראש הממשלה שהכריז מלחמה על גרמניה ויפאן נרצח על ידי סטודנט. ארגון האחים המוסל-מים החל מופיע ככוח רציני אשר ביכולתו ללכד מסביבו את תביעות העם כולו ולרשת את מקום תנועת הוופד של ימי טעז וגלול. שוב החלו הנואמים והתועמלנים מתרוצצים מכפר לכפר, מבית רשות לבית קפה, ומ-עוררים את רצון העם לעצמאות.

"זכור", אמרו להם, "הסודאן עדיין בידי האנגלים וצבאם שולט בכל פינות ארצנו". בכל מקום הופיעה הסיסמה המלהיבה, כשא-לפנים חוזרים עליה בקצב מהפנט: "אל-גלא! אל-גלא!" "פינוי! פינוי!" פה ושם הותקף חייל אנגלי, הוצת מועדון צבאי, נרצח באשא אוהד אנגלים. עד אשר בפברואר 1946 חזר ריזו האוניברסיטאות שביתה כללית. כל עוד יימצא הצבא הבריטי במצרים איש לא ילמד, מרץ הסטודנטים יופנה למאבק.

בתהלוכה פראית, ראשים כרוד תי. רבבות פועלים ופלחים הצטרפו להפ-גנות הסטודנטים, התנפלו על כל אנגלי ש-נראה ברחובות. החנויות נעלו את דלתותיהן, הן, הזרמים הסתגרו בבתיהם. ההמון הנסער חתק תחנת משטרה צבאית בריטית באלכסני-דריה, הרג את השוטרים ונשא את ראשיהם הכרותים בתהלוכה פראית. בקהיר התנפלו על סקרטיני קטר אל-גיל, סמל השלטון הב-ריטי. קציר המימים ביום הזה הגיע ל-29 הרוגים, 324 פצועים.

הבריטים הסכימו למשא ומתן על שינוי חוזה 1936. משלחת מצרית יצאה ללונדון וחזרה ללא תוצאות. שוב ניצבה בעיית הסודאן כסלע מחלוקת שאין להזיז. הבני-טיס תבעו שהסודאנים יחליטו בעצמם. המצ-רים סירבו מחשש שהסודאנים "יחליטו ב-עצמם" מה שיוגד להם על ידי יועציהם הבריטיים.

או מצאו הבריטים ואנשיהם המצריים פת-רון לכל הבעיה. מדוע תהינה שאיפות מצ-רים מכוונות דוקה דרומה? מדוע לא יופנה המרץ המצרי מזרחה, נגד היהודים בארץ-ישראל? הרי גם בימי פרועה נעשה אותו



באולם, בתא השחור של העצורים, ישבו יהודה וירוחם קרובלניק, בלונדים משופמים, טוראי וסגן-משנה בצה"ל, על ספסל הנאשמים. מדיהם היו נקיים אך לא מגוהצים והוסרו מעליהם כל סימני דרגה או סמלים צבאיים. לראשיהם חבשו כומתות חאקי ללא סמל צה"ל. סביבם התקהלו שוטרים מזוינים; השורה הראשונה ליד השלחן המיועד לעת-נאיים היתה מלאה עד אפס מקום; בשורה

משה, שחקן הקלפים, את היווני (פקיד הקונסוליה) והאיטלקי (פקיד הקונסוליה). מדוע לא הובא מוטס לדין? שאל השופט. הוא עוד יובא, הבטיח התובע. לפני שהנאשמים הודו בכל 34 ההאשמות היה צריך להכין עדי תביעה נגדם. הוחלט והוסכם כי מוטס יהיה עד המלך (עד המדינה) וימסור עדות תביעה נגד חבריו לפשע. הנאשמים החליטו שלא לראות את מוטס על

הגבוהה בבית הספר, נתפסו על ידי ה"שייף", המדריך הראשי, כשהם מאוינים לקול ישראל בשעה עשר ורבע בערב, בעוד ששעת כיבוש האורות היא תשע ורבע.

שלושת התלמידים, טוביה סער, אהרן תמרי ואהרן כהן הוצאו מבית הספר עד להודעה חדשה. אך תלמידי הכתה השלישית, החיים בפנימיה (19 מבין 22 תלמידי הכתה) תבעו את ביטול הגזירה. אולם המנהלים לא נכנעו, לא היו מוכנים לחיזורים.

בהתישב כל 22 התלמידים, למחרת, במי קומותיהם לא הופתעו לשמוע מפי המורה לחימיה כי טוביה ושני האחרונים חייבים לעזוב את הכתה. בטרם סיים המורה את דבריו נמצאו כל התלמידים על סף דלת הכתה. בפגישה עם מנהלי בית-הספר הובעה תביעתם לשוב ללמודים ללא משא ומתן נוסף, לא להחזיר את שלושת העבריינים. הברירה שהועמדה לתלמידים באם יתקשו: לעזוב את הפנימיה ואת בית הספר, דבר שיגרור אחריו את סגירת הכתה.

התלמידים קיבלו את הברירה השניה, ארוז את חפציהם וחזרו לבתיהם בעיר ומחוצ ל-חיפה. תלמידי כתות אחרות סרצו לשבות מתוך אהדה נתבקשו להימנע והורי תלמידי הכתה השלישית הוזמנו לפגישה עם ההנהלה, שהודיעה להם כי בניהם עברו את חוק בית-הספר ועזבו את הלימודים.

שחמט מותר. כי מאז מונה אחראי מיוחד לעניני סדר ומשמעת, הנהיג שיטה חדשה המגבילה את חופשי התלמידים ואף אינה פותרת את תלמידי הכתה העליונה. השלישית בעלת הוכיות המיוחדות, מהגרי בלות: קיים איסור יציאה המתיר עזיבה פעמיים לשבוע בלבד; בוטל שירות האוסר בוסים בין הפנימיה לבית-הספר, נקבע כי ביו אורות לשעה מוקדמת (תשע ורבע) שעה שהתלמידים הם בני 17 עד 19.

כל תביעות התלמידים להקלות לא נענה, הם אף הוכרחו לאחר הבקנת שעוריהם, למרות שהמדריך הראשי אינו מקפיד לאחד מתביבותי המשחק עמו שחמט. למרות שהובטח כי בית-הספר הימי יועמד תחת פיקוח חיל הים (הנוגס הזה 721) לא שונה דבר, לא נרכש ציוד חדש, לא הורכב כוח הוראה יעיל. גירושם של שלושת התלמידים ייתכן וישמש מפנה.

מקום יפוגו בכוח. תשובתם היתה: אנחנו מוכנים. אבל אם תשתמשו בכוח תגרמו לי אסון לאומי. מאחרינו עומדים רבבות עולי עיראק שהובאו למצב רוח מסוכן ביותר על ידי הפליית המתמדה לרעה.

העולים הגיעו דגל לאומי על הקומה השנייה. הצעידו אותו טרס שחור, התכוננו ל-צעדי המוסדות. אמנם כואב לנו לראות ילדים חפים מפשע מתגללים ברחובות, מ-שוללים מקום חינוך, אבל לא בנו האשמה. העיריה היא האשמה כי לולא רצתה בכך יכלה להפסיק את כל תנועת הבניה לפני חצי שנה. אילו היו הורסים צריף אחד או לא היה קורה אשר קרה. אולם אם קם — מהפסק הנמוך ביותר ועד לראש העיריה — ידעו על הדבר והיחזו לנו להקים את הצריפים. אין להם שום הצדקה בעיני שמים או בשר ודם להרוס את בתנו.

בפניה, במסדרון הארוך, ישבה זקנה על מטלטליה וחזרה בערבית, כמטומטמת: "דוקא לפני החגים, דוקא לפני החגים!"

המשק

מה זה מיליון דונג?

למסע ההסברה של משרד התקלאות על הישגיו של פנחס לבון הצטרף גם המדור לאדמות מבורות. מנהל המדור, ראובן אל-ני, הוא משרדי אנשי מפ"ם שנותרו במשרד מימי היות אהרון ציזלינג שר התקלאות. אלוני הודיע כי השנה החכרו שניים ושליש מיליון דונג ובשנה הבאה יועברו כשלושה מיליון דונג. אך הוא לא ידע להסביר בה קרה לארבעה מיליון הדונג, שהיו זרועים: בשטח ישראל בימי המנדט.

הממשלה נתנה תשובה בעקיפין בהחל-טה אחרונה להקים מוסד קבלני ממשלתי לעיבוד השטחים הנושפים כדוגמת הסובחוז בברית-המועצות, בה הקימה הממשלה חוות תקלאיות בהן קיבלו העובדים תשלומים יומיים מיידים, לא היו צריכים לצפות ליבוי לים, דבר שהכשיל את הקולחוזים.

גם בישראל לא עיבדו המתישבים החדשים את השטחים הנושפים שהוכרו להם, כי מפאת חוסר כספים לא יכלו להכות ליבול, אכלו (או מכרו) את הזרעים והלכו לעבוד בעבודות הציבוריות.

אדמות רבות שהיו מעובדות לפני ארבע שנים הפכו טרשים. ההסבר הרשמי: חוסר טרקטורים. אך כאשר חסרו טרקטורים ב-ברית-המועצות, ושאר ציוד מכני, ידעו להשיג במשך באת ובמקדור וכאשר המלחמה מנעה את ייצור מחרשות הסוס השתמשו במחרשת המסמר הקדומה. חוסר מגלים וחומרים תוקן על ידי גיוס תלמידי בתי הספר לאי-סוף יבולים בידיים.

אולם משרדי ממשלת ישראל מסתפקים ב-תיכונן תכניות תעמולתיות ופרסום מספרים רחוקים מהמציאות. מדינה, שיבולי הטיסה השנתיים שלה מספיקים להזנת אוכלוסייתה משך עשרה ימים בלבד לא צריכה להתחשב, כנראה, במיליון דונג יותר או מיליון דונג פחות.

תבן לשופריים

"מלט אוכל להקציב לכם. אך ברזל ועצים קשה להשיג", הודיע מנהל מחלקת חומרי הבנין במשרד המסחר והתעשייה, אלכסנדר נוי, להנהלת נשר שביקשה חומרי בנין ל-בית, החרושת החדש למלט, הנבנה על ידה ברמלה.

נשר, חיפה, הוא בית החרושת היחיד לייצר מלט בארץ. כאשר חברת שמשון החלה משקמת את בית החרושת למלט בבר-טוב, שנחרב בחורף 1948 על ידי כנופיות ער-ביות, החליט נשר לא להפיק את הדרום והפרוודור, יום מפעל בית ברמלה.

אולם גם הפעלת בית החרושת הרמלאי ומתחנהו, ההרטובאי, לא יעלו את תפוקת המלט לרמה הדרושה, כי גם בצריכה המ-צומצמת הנוכחית של ששים אלף טונות מלט לחודש מספיק נשר להפיק ארבעים אלף טונות בלבד.

אך אם תפוקת המלט בארץ אינה מדביקה את קצב הבניה הרי הגרעון כברול ועץ לב-נייה גדולים עוד יותר.

כיון שהקמת מפעל מלט דורש מלבד ה-מלט לבנין גם אלפי טונות ברזל ופלדה ה-נאלץ אלכסנדר נוי לאכזב את נשר, להצטמ-צם בהקצבת המלט, המופק, כאובן, בנשר, חיפה.

חינוך

יציאה פעמיים לשבוע

בבית הספר הימי, חיפה, סוערים הר-חות: שלושה מתלמידי הכתה השלישית,



יהודה וירוחם קרובלניק בתא הנאשמים
דמות עטורת שחורים

האחרונה ישבה משפחת לוי ושתי שורות לפניו ישבו בני משפחת הנאשמים. האוירה המתוחה וצפיפות באולם הזכירו משפט קודם שעמד על אותה רמת רצינות — משפט יע-קובוביץ — שהתנהל באותו אולם.

להתראת "בית-משפט 1" קם הקהל על רגליו. השופט מלחי נכנס, הקהל התישב. "ירוחם ויהודה קרובלניק: (שני האחים קמו בתנועה אינסטינקטיבית לחייל ממושבם והתמתחו) אתם נאשמים כי בתאריך 3 בספ-טמבר 1951 בחמש לפנות בוקר בערך, גרמ-תם בכוחה תחילה למותו של הפועל נסים לוי ברחוב 199 ליד הבית מספר 9. השופט המשיך בהקראתו, צטט את סעיפי החוק הפלילי אשר לפיהם תתבע המדינה מהם את המחיר הגבוה ביותר: מות.

כאשר, משך עדותו של העד הראשון ד"ר ריינהרט לבנטל, ראש המכון הפתולוגי של הדסה, הובא עק נייר, נמתחה האוירה עוד יותר והקהל קם על רגליו לראות את תוכן השקית — פת לתם יבשה שנכרו עליה סימני דם. השופט שאל שאלות, רשם את העדות המפרטת באכזריות קרה את מצבו של לוי לאחר שנמצא על האדמה, מתבוסס בדמו.

בזה אחר זה עלו העדים וסיפרו את אשר ראו ושמעו באותו יום. על הספסל האחורי ישבה האלמנה ובני משפחתה כשעיניהם פקוחות לרווחה ועל פניהם ניכר מאמצם להבין את כל המדובר בעברית. וכאשר עם סיום גביית העדויות במקום החליט בית-המשפט לצאת למקום הפשע קרא שוב הש-מש: "בית-המשפט 1" קם הקהל על רגליו, אולם על הספסל האחורי המשיכה דמות עטורת שחורים לשבת כאילו נחצבה מאבן. כאשר מחוץ לבית המשפט החל הקהל מתפור, קמה צעקה: "זהו! זהו! זהו! האשה האשמה בכל הדבר!" אנשים שהכירו את אם הנאשמים החלו רודפים אחריה, ומאמים שיעשו בה שפטים. אולם היא הצליחה לה-כנס למסעדה הקאופרטיבית בפינת הרחוב עד אשר הוצאה ע"י משמר שוטרים. כאן לא המערב הפרוע, הזהיר אחד השוטרים את הקהל. "כאן יש חוק ובתי-משפט. הם יח-ליטו מה לעשות, לא אתם!"

הארץ

שוק עברים

(מודעה): גיפ רוצה לקנות אדם פרטי (הארץ).

בלי חכמות

אם יש לך דירות, חנויות, עסקים ומגר-שים, מסור לנו (מעריב).

תנצב"ה

כ-150 אלף מקברים סירו בביתן הישרא-לי, וההצלחה היתה גם מבחינת המסקים שנעשו, וגם מבחינת תעמולתית (מעריב). י. חפשי, חיפה

דוכן העדים שעה שהם על ספסל הנאשמים. זהו בכל האשמות, ויבואו, אולי, לר-אות את מוטס בקרוב — על ספסל הנאש-מים.

אמר אשר לויצקי, סניגורם של הנאשמים: הרבה יותר גרועים הדברים שד"ר שמוק, מבקר הכנסות, הצביע עליהם. ושם ידעו מאין באו הדולרים ומה היתה מטרתם. "אדו"ני אינו רוצה שיתנו לנאשמים אותו פרס שניתן ללוי אשכול", — העיר השופט.

עתוני המדינה פירסמו את הדברים. למחרת הופיע עוה"ד לויצקי בפני השופט מק: מביע צערי על הפרסום שניתן לדברי ותגור בתו של השופט שפורסמו "לא באותה רוח בה נאמר". אמר השופט מק: אני שמח שמר לויצקי מצא לנכון למסור את הדב-רים באורח פומבי. גם לדעתו פורסמו הדב-רים לא לפי רוח אמירתם.

העתונים לא פירסמו זאת למחרת. הטל-פונים צלצלו ממשרדו של לויצקי למערכות. השופט אסף את העתונאים וביקשם, לוי אש-כול וברל לוקר צלצלו לקצין העתונות של הסוכנות. כולם ביקשו לעשות הכל למען פר-סום, הדברים לא פורסמו ברוח אמירתם" אם כי איש לא הכחיש את הדברים שפורסמו ונאמרו.

ביתניים נקנס פרוינד בקנס של 2500 ל"י, רות, לבל ב-2250. מוטס ישב, כבכל יום לפני הצהרים, בקפה נאווה. לידה טיילה בפא-ריס עם צרפתי עשיר. משה שיחק, כנראה, בקלפים בלונדון. קונסטנטיין פאנאיטאקוס, קונסול יוון בירושלים בשעתו, קונסול יוון במאריסיל היום — הצטער על שאיבד את ל"י דיה למרות שבזמן הראשון להיותם בצרפת היו עדיין מאורסים, כפי שהיו בישראל לפני שעזבוה.

"כאן לא המערב הפרוע!"

כאשר נעצרה מכונית המשטרה הירוקה המשמשת להעברת אסירים ליד בית-משפט-השלום בתל-אביב כבר חיכו לה בתצר בית-המשפט כמה עשרות אנשים. ביניהם בלטה במיוחד הממלה השחורה של אולגה לוי, אלמנתו הצעירה של נסים לוי, אשר הח-קירה בנסיבות מותו עמדה להתחיל אותו בוקר בפני השופט אליעזר מלחי.

כאשר נפתחה הדלת האחורית של המכו-נית והשוטרים הוציאו שני בחורים בכבלים, נדחק הקהל סביבם בקריאות: "רוצחים! רוצחים!" השוטרים — למעלה מחצי תרי-סר — נאבקו קשות כדי לפלס את דרכם בתוך הקהל הנסער. בכניסה לבית המשפט עמדו עוד שוטרים שמנעו מהקהל להתפרץ אחרי העצורים. אולגה לוי, שני אחיו של בעלה, אמו ואחותו עמדו והתחננו בפני קצין המשמר: "תן לנו להיכנס, אנחנו המשפחה שלו". לבסוף הסכים הקצין לתת להם לע-לות את אולם השיבוט בקומה הראשונה אולם התרה בהם שאם יגרמו להפרעות כל שהן יוציאו אותם משם.

משפט

פרס לוי אשכול

שני הסותרים, אריה פרוינד בן 64, בעל השער האדום, וחיים לבל בן 56, ישבו



לידיה היוגוסלבית

צעירה בהירת שער

על ספסל הנאשמים והגיעו ראשם בחיוך. השופט מק הקריא 34 סעיפי האשמה. שני הסותרים מן הישוב הישן הגיעו בראשם מדי פעם: אני מודה.

ההאשמות: קניה, מכירה והעברה של עשרות אלפי דולרים. התובע סיפר כי לשני הנאשמים (יחד עם מרכי מוטס) נודע על מקור מטבעות זהב במדינה זרה (הירדן) שיש לשלם עבורם בדולרים. פקיד קונסוליה זה היה מעביר את מטבעות הזהב למוטס וזה היה מוסרם לנאשמים למכירה בכרוסה התל-אביבית תמורת כסף ישראלי. בכסף — קנו דולרים בשחור, מסרום למיטס, שהע-בירם לפקיד קונסוליה וחזרו חלילה.

בבית המשפט לא הוזכרו שמות. בקהל המקשיב להאשמות עברו לחישות שהזכירו את לידיה, הבלונדינית היוגוסלבית, את



היורשת
אוליביה דהיבלינד



בן האש
גרי קופר



המרד על הבאונטי
צ'רלז לאוטון

קולנוע

סרטים

"שלוש מלים בודדות"

שלוש מלים בודדות חסר אותה מדה של טעם טוב, תפישה קולנועית קמעט מהפכנית, שובבות עליזה וכוריאוגרפיה מזהירה שציינה את יום אחד בניו יורק, למשל, או את המוסיקה המשובחת של אירבין ברלין, המרטימה את אני אוקלי מעומק השיגרה. לאמריקה מוסיקלית הצועדת בתלם החרוש היטב של עלייה אודות שני צעירים המטפסים ב"סולם ההצלחה התיאטרונלית, ולמרות אי אלו מעינות, בדרך, מגיעים בסופו של דבר אל השיא. אך הודות למשחק משובח וכמה שיריפשוטים ונחמדים למדי, חורג הסרט מן הרגיל, גורם יותר הנאה מאשר מרבת ה"סרטים הוומים שהוצגו בשנים האחרונות. הגיבורים כאן הם זוג מחברי הפזמונים הידוע ברט קאלמאר (פרד אסטיר) והארי רובי (רד סקלטון). הראשון כותב את המלים לפי המנגינות העולות בראשו של השני. הם חברו במשך שלושים השנה האחרונות מס' פר ניכר של פזמונים קלים, שהפכו חלק מן המולקולר האמריקאי העממי. שירים נאיביים ונעימים אלה עוברים כחוט השני בסרט, משים רקע לעלילה הבלתי דרמטית: השניים נפגשים במסיבות קצת לא נעימות, בפגישה שניה — מחליטים לעבוד בצוותא, זוכים ב"הצלחה, נושאים לעצמם נשים, נפרדים בכעס וכעבור שנים מתחברים שוב.

גם אסטיר וגם סקלטון הצליחו לגלם דמויות משכנעות. קאלמאר השואף להיות עושה-הלטים, מרגיש אסטיר עצמו בטוב. ניתנת לו, כמובן, גם אפשרות לרקוד, עם זורה אלן; רקודים פשוטים ביותר מבחינה כוריאוגרפית, והשניים מבצעים אותם בקלילות רבה. אולם התגלית הגדולה של הסרט היא דווקא רד סקלטון. הפעם הוא שחקן אופייני משתמש, כדי להפיק צחוק, ב"העויות מוגזמות ופעולות חיצוניים, אלא במשחק קומי שקט, מאד לא-סקלטוני, הורם אתו להפליא. הארי רובי טלו, בין אם הוא מתאים לרובי של המציאות או לא, הוא שיא חדש לסקלטון שסרטיו האחרונים לא היו יותר מאוסף בדיחות ישנות. אפילו בקטעים של הומור גופני בשלש מלים בודדות, בהם מתאמץ סקלטון עם קבוצת כוורבסיס, נפגע ונפצע פעמים רבות על ידי ה"כוור והמתאמנים האחרים, המשחק מאד מ"אופק והתוצאה מאד מבהתה. אלה מחובבי סקלטון נמאס עליהם בעת האחרונה יקבלו אותו בהתלהבות בסרט זה.

מן הנשים בשלש מלים בודדות, מחוץ ל-

זורה אלן הרוקדת, כדרכה, בקלילות וכמ"עט באקרובטיקה, אך הנדרשת רובו של ה"זמן לשחק את אשתו הסבלנית והסבילה של קאלמאר, בולטת, בתפקיד קטן, ארלין דאהל, אדמונית יפה, המשמשת בת זוג — לא קר"מית — ואשה לאדמוני סקלטון.

"ללא מוצא"

סרט נוסף (אחרי פינקי ובית הגיבורים) על הבעיה הכושית. הפעם נסוב ספור המעשה על רופא ממוצא כושי ואשתו (מל פרי, ב"טריס פירסון) המתמירים להיות לבנים (צבע עורם, למעשה, לבן), מנסים לחיות בשלחה בעיר קטנה בצפון ארצות-הברית, לגדל את

הוליבוד

די חדש לא נפתח

את סיבת המחסור בתסריטים טובים תלה

פתרון צלבן הקולנוע

משך שבועיים נתקבלו במערכת העולם הזה למעלה מ-3600 תשובות, שרובן הגדול זיהה את שבעת הסרטים ואת שמונת השחקנים. אולם מספר גדול למדי של פותרים טעה בניהוי תמונה 6 בה מופיע גרי קופר בסרט בקו האש. אחדים תרגמו את שמי הלועזי של הסרט בו ג'סט, ללניו הזרים. מעשה אציל, תחת שני דגלים (שהם כולם סרטים שענינם לגיון הזרים). קורא אחד, ששכח לחתום את שמו, החליט כי הסרט הוא למי צלצלו הפעמונים. שכיחות פחות היו טעויות בניהוי התמונות האחרות: אליזר סגל, תל-אביב, החליט כי גרי קופר אינו גרי קופר אלא טירון פאואר והוא מופיע בקפיטן מקסטיליה. אך יעל יעקובי מפתח-תקוה ההיורה את טירון פאואר למקומו הנכון בעל חודו של תער, אך יחסה אותו, שלא בצדק, לתמונה 2, בה מוסתרים פניו של ג'וסף קוטן באדם השלישי.

איזו כן דורו, תל-אביב, מרכז בעלי מלאכה 20 אצל הלר, החליט לבטח את עצמו בכל מחיר, הדפיס את שמות השחקנים והסרטים באנגלית, הדביקם על עמוד הצלבן שתלשו מגליון העולם הזה 722. מובן שהוא זכה בזוג כרטיסי קולנוע, גם בלי הגרלה.

עשרת הפותרים הבאים זכו בכרטיסי קולנוע זוגיים אף הם, אך בזכות הגורל: אהרן אהרוני, תל-אביב, שדרות רוטשילד 5; אילנה אופטובסקי, תל-אביב, ש"ש 7; אריה וולפילר, חולון, שכונת אביב, בית בן-עמי; אפרים למקה, פתח-תקוה, ש"מפפר 64; בצלאל טקסיר, חיפה, שפירא 3; מיכל כהן, פתח-תקוה, דבובינסקי 9; אריה סטרוד, תל-אביב, שלמה המלך 84; יחזקאל סלומון, תל-אביב, מזרחי ב' 35; עדנה פרייטג, תל-אביב, שדרות המלך דוד 20; רפאל פרלמן, תל-אביב, מונ-טיפורי 38.

פעם מי שהיה צנוור הוליבודי ראשי, וייל היי, באי ידיעה מספקת, מצד מחברים בעלי כשרון, בטכניקה המסובכת של הקולנוע, בנייתם עקב זה לאפיקים פחות תלולים, כמו הדראמה, הרומאן. באופן כזה נכתבים מרבית התסריטים על ידי בעלי מקצוע טכניים, לא על ידי אמנים יוצרים. והנטיה היא, איפוא, לשאוב את ההשראה ממקורות אחרים, ורק לתרגם יצירות היתרון וספרות ללשון הקולנוע.

היי ראה פתרון לבעיה על ידי למוד מדעי הקולנוע במכללות. ב"רגע", הכריז "שהמכ"ללות הגדולות תראינה בסרט אמנות גדור"לה, יפתח דף חדש בתולדותיו. הדרך בפני

שני ילדיהם (ריצ'ארד הילטון, סוזאן דאג' לאס). לאחר עשרים שנה מתגלה דבר מוצאם הגזעי, דעות קדומות מחלקות את התושבים לשני מחנות וצל של טרגדיה מאיים על חי המשפחה. כאן עובר מרכז הכובד אל הבן והבת, שהוריהם לא גילו להם דבר על דמם הכושי, ועתה הם עומדים מוכי תדהמה, בזויים.

הצרה היא שהמשפחה הכושית, כפי שמי תאר אותה הסרט, קרובה יותר לדמונם של מחברי התסריטים בהוליבוד מאשר לחיים עצמם. האם והאב הם יותר מדי טובים, נאי-מנים, סבלניים, והבן והבת מתוארים כמרי-בית הצעירים האמריקאיים בסרטים: שט-

שיקספיר של הבר תהיה סלולה. מאז חלפו שנים, סופרים רבים בעלי כשרון עשו עבודות מענינות בהוליבוד, שוב לא היה התסריט ממלכתם של טכנאים בלבד, ומדעי הקולנוע החלו להיות מקצוע מקובל במכללות אמריקאיות. אשר לשיקספיר של הבר, הדבר הקרוב ביותר לייצור מעין זה היה בלי ספק אורסון ולס שחשב במונחי הקולנוע כאשר עטט את האזרח קיין. ברם, עבודותיו האחרות היו פחות מענינות והתסריט המקורי שוב אינו באופנה, פרט לסרט העובדתי מרבית הסרטים עורב עבדיים של יצירות ספרותיות.

מכלי אל כלי

לאחר טיראנו דה ברודראק שהועבר אל הבר ישר מן הבמה של ברודביי ביחד עם הכוכב של ההצלחה התיאטרונלית חוזה פרי, שזכה בפרס האוסקר עבור משחקו בסרט, עובד עתה מחזה יותר חדיש, חשמלית ושמה תשוקה. לסרט. אליה קאזאן שביים את המחזה על הבמה בניו-יורק ובלונדון ביים גם את הסרט בהשתתפות מאלון בראנדו, ויר יאן לי, קים האנטר, אשר הופיעו בהצגת החשמלית בתיאטרון.

לא פחות נאמן למקור הוא עיבוד מות הסוכן, הטרגדיה של האדם הפשוט מאת ארתור מילר, המוסרט בהוליבוד על ידי המפיק סטאנלי (בית הגיבורים) מילר עם פודריק מארץ בתפקיד וילי לומאן, הסר כן הנוסע הרואה את עולמו נחרב עליו. מחבר התסריט, סטאנלי רוברטס, כה חשש מפני כל סטייה, עד שהחליט בטרם נגיש לעבודת העיבוד, לגלגל שיחות ארוכות עם מילר, לדלות ממנו פרטים מלאים על כוונות שהיו לו בכתבו את המחזה. כאשר הייתה הטיטה האחרונה של התסריט פוכנה, הריץ אותה רוברטס אל מילר לאשור סופי. רק אז נגשו לצלומים.

בקצרה

"אהבה ככבלים". אוסף של פרצופים (ממין נקבה) חולניים ורגשניים במסד לופשי עות צעירות תחת פקוחה של מנהלת הראייה להיות כלאה במקום אסירותיה. תערוכת לא מוצלחת של המגוחר והנועד לגרות. במאי זולין דיבייבה.

"בית הגבורים". אגב רפיוו, בדרך הפסיכואנליזה, של חייל כושי משותק, מת ברר שהוא סובל מתסביק של אשם שאש מים בו בעיקר הלבנים ביחס המשפיל אל בני האדם שחורי העור. גיימס אדוארדס בתפקיד מוס הכושי.



הארמה הטובה
פאול מוני



המרט
לאורנס אוליבייה



האדם השלישי
ג'וזף קוטן



יום אחד בניו-יורק
ג'ין קלי, זורה אלן

ידי המפלגה הקומוניסטית, הרים את נס ה- התנגדות לאויב ובאומץ ללא חת עבר ל- עורפו. לפני כן סולק יוא מהסימינר למורים על שהטיף להתנגדות לפולש וכזויותיו האור-



מודעת גיוס קוריאה
כריס חבר + זריקה בים

חיות נשללו ממנו. אך הוא הבין כי המפלגה הקומוניסטית היא המראה את הדרך לנצחון. **7 שנים, 4 פעמים.** צאריאפיין הוא פוליטרוק (קצין הסברה ומדריך פוליטי) בצ" בא, יליד מנג'וריה שנלקח על ידי הכוב" שים היפאניים לעבודת כפייה בהן הוכה כמעט עד מוות. רק כעבור שבע שנים שוחרר על ידי הצבא האדום (שהכריז יומיים לפני כן על מלחמת ביפאן). העם הסיני נגש לרווחה אך טרם סילק את חשבונו עם ציאינג קאי-צ'יק שהבעיר בעזרת האמריקאים מלחמת אורחיים. פין התגייס לצבא העממי, הצטיין בקרבות, נפצע ארבע פעמים, הוא למד לדעת כי האדם הקטן והעני יכול לשגוא רק בתנאי שיוכה האימפריאליזם החיצוני והריאקציה הפנימית, לכן הצטרף למפלגה. **עניין של כבוד.** ציאן-סואן, פועל בית יציקה בפקינג, הצטרף למפלגה לאחר יסוד סין העממית, שעה שהחלו ביסוס ופריחת החיים בארץ. המהפכה עשתה אותו מעבד לאדם העומד בראשות עצמו, הוא אף נבחר לועדה המייעצת של פקינג. העמל, כדבר סטאלין, הפך לענין של כבוד ותהילה. מעמד הפועל השתפר, הפועלים הגיבירו את תפוקתם, המפלגה הצעידה את העם הסיני קדימה (ובחירה בו כממלא מקום יושב ראש ועד האגודות המקצועיות). **ארבעה מוד גרור.** לי-סינגואן, מתג' דב סיני בקוריאה, הוא בן איכרים עניים שהגינו פן השנה, בגיל 27, בחפירות קוריאה, בהגינו על המולדת ועל השלום בעולם כולו, לחבר המפלגה הקומוניסטית. הוא השתתף בארבעה קרבות בהם הושמדו למעלה מ-1000 חיילים אמריקאים.

באחד הקרבות האחרונים על הנהר האן תפס נואן עמדה קדומנית יחד עם שלושה חיילים אחרים. ארבעתם הדפו גזוד אויב, גרמו לו 70 אבדות. לאחר זה ביקש להתקבל למפלגה הקומוניסטית בהבטיחו כי יזרוק את האמריקאים בים.

תום על הסכמים עם המעצמות המערביות שפירושם היה שבכוד לכוחות זרים. אחר נמלטה לשנחאי, הפכה מארגנת שבי- תות מקצועיות (כולל: סטודנטים). החלה לומדת בהתלהבות את תורת המהפכה של לנין-סטאלין. **"כמו אמי יולדתני."** וואן-קאי היה פועל רכבת כאשר המפלגה הקומוניסטית אירגנה את שביתת פועלי הרכבות בשנת 1923. התוצאה: השביתה חוסלה, וואן איבד את מקום עבודתו. התקשר יותר ויותר ל- מפלגה, הבין כי איה-שוויין המעמדי הוא הגורם לכל המצוקות. ואמר וואן: "עבדתי את המפלגה כמו שעבדתי את אמי יולדתני". המפלגה, אליה הצטרף ב-1923, חינכה אר- תו להיות נכון להקריב את חייו למען מט- רותיה. לאחר שלוש שנים נטל חלק במל- חמת פועלי שנחאי נגד מנצליהם הזרים, רא- שית מלחמת השחרור הלאומי. **"הגן על מולדתנו!"** כאשר החלה תנועת השחרור של האכרים בעיר וואנסאן הצטרף סיאן-סואן-פא. בן עני מרוד, לתנועת הנוער הקומוניסטית והחל את מלחמתו, יחד עם חבריו, במשטר צאנג-קאי-צ'יק ב-1927 כשנשקם אלות ואבנים.

ב-1930 התנדב ליחידות הפרטיזנים של מאוריסטה-טונג שפתח את מלחמת האכרים נגד הסוראן (האיכרים העשירים). בדרשו חי- לוקת אדמה. הפרטיזנים, ציגני האכרים הי- עניים, ניצחו והאדמות חולקו. משפחת פא שהיה אותו זמן תועמלן פוליטי קיבלה חל- קת אדמה קטנה והאב שלה את בנו לחיות בצוותו עליו: "הגן על מולדתנו!" כך הפך פא מנושא כרזות ומעביר מכתבי הוראה חשאיים לחבר המפלגה הקומוניסטית, ללוחם לשיפור מולדתו. **האוויר היה קלוש.** הרידה-שאן גדל ב- מירות סוציאן, התנדב ב-1933 לצבא העמ- מי שנלחם בהתפשטות האימפריאליזם היפאי גי שצונו בבוגדים סינים. הוא נטל חלק ב- קרבות המרים של צליחת נהרות, לחם בשלג ובכפור, על שיאי הרים גבוהים, מקום שה- אוור היה קלוש כל כך שלא הספיק לנשימה, עבר ערבות רחבות ידלי נוסבות. היה זה המצעד הגדול של הכוחות הקומר- ניסטיים למקלטם בערבות הצפון והכוחה שאן הבין כי המפלגה הקומוניסטית היא ה- צועדת בראש המאבק לשחרור חברתי ולא- מי ולכן הצטרף אליה כעבור שנתיים.

"קום התנערה..." ב-1936 שוחררה ינאן, עיר הולדתו של סיי-פן-סואן והחיילים שהתגוררו בקסרקט סמוך לבית סואן שרו מדי בוקר "קום, התנערה, עם חלכה..." לצ- לילי שיר זה (האינטרנציונל) סקר סואן את חיי העוני והמצוקה של משפחתו, משפחת צורפים עניים. הוא נטש את ביתו ולמד ב- דפוס המפלגתי המרכזי, בו רכש מלבד מקי- צוע גם השכלה פוליטית. שם נודע לו לרא- שונה על קיום מעמדות ועל הגדול שבהם והמדוכא שבהם - הפרולטריון. בדפוס הודפסו כתבי מארקס, אנגלס, לנין וסטאלין, שהופצו בארץ כולה. סואן חשב את הדבר לכבוד לעצמו לעבוד בדפוס זה, הצ- טיין וזכה בתואר מצטיין דרגה א'. ב-1938 הרעישו היפאנים את העיר והוחלט להעביר את הדפוס, דבר שבוצע בתנאים הקשים ב- יותר. סואן הפך ללוחם בעל הכרה עד הגיע "היום המאושר בו נתבשרתי כי המפלגה קי- בלתני כחבר לשורותיה".

הפגזים לא השיגו. הוואן-יוא, קצין צבא, זוכר את השביעי ליולי 1937 עת הר- עימו לראשונה התותחים היפאניים. הוא ראה כיצד בורחים צבאות הסינים הלאומנים במ- הירות רבה כזו שפגזי היפאנים לא יכלו להשיג אותם. רק הגייס השמיני, שפוקד על

בתרועת נצחון ברוסית: "אני אגיד לך מהו הייצור שלך. הוא 2500 לחודש, ואתה אינך יכול להגדיל אותו בהרבה!" באחד מנאומיו אמר צ'יצ'יל שאמנם יש לרוסים ממשלה אדומה, אולם גם הממשלה הבריטית (שכללה אז כמה שרים של ה- לייבור) הפכה קצת אדומה בעצמה. לפני שהדברים תורגמו לו העיר סטאלין: "גו, ואתה מרגיש שזה לא בלתי בריא, מה?" אמר צ'יצ'יל אחרי הבחירות שוב לרחוב דאונינג מס' 10, מקום מושבו של ראש הממשלה הבריטי, יצטרך לשאת בעול הצבע האדום. החוקים הסוציאליסטיים ש- נתקבלו על ידי ממשלת הליבור יצטרכו להשאר בתוקפם תחת ממשלה אנטי סוציא- ליסטית. הבטחה ברוח זו תהיה תנאי מוקדם לנצחונה.

עוד יותר רע. הימים הראשונים של מלחמת הבחירות היו שקטים. האנגלי הפי שוט התעניין אך מעט בדברי המפלגות, שלא היה להן מה להציע לו - מלבד הטענה שאם תשלוט המפלגה היריבה יהיה מצבו רע עוד יותר. התענינות הציבור הייתה מרוכזת במ- קום אחר: שער ארמון בקינגהם, שם נתלו מפעם לפעם מודעות על מצב בריאות המלך.

סין היום המאושר

ביום התעמולה החדושי לגיוס למפלגה ה- קומוניסטית הביא שירות השידור הסיני תשעה חברי מפלגה לאולפניו, העביר את דבריהם למיליוני סינים, ששמעו במלים מס- פר את תולדות חייו של כל אחד מהתשעה, את סיבת הצטרפותו למפלגה הקומוניסטית. מתוך הדברים משתקפת הסיבה שגרמה להש- תלטות הקומוניסטים על סין: שנאת העם הפכה. מספר רדיו פקינג:



צ'יצ'יל (מימין) וסטאלין בטהראן
צבע אדמוס + הרגשה בריאה

כאשר וואן-אי-צ'י, מנהלת בית ספר תיכון בפקינג נשאלה מדוע הצטרפה למפלגה הקו- מוניסטית בגיל 20, הסבירה: לפני 32 שנה, בימי המהפכה הרוסית, נפתח מסע המרי נגד האימפריאליסטים והפיאודלים שהתפרסם כת- גועת הרביעי במאי. על אף התנגדות מש- פחתה נטלה חלק בתנועה באיזור הונאן, קר- אה לשביתה כללית נגד הסינים שעמדו לח-

בריטניה הגנב חייב את השוטר

כשנסתיימה מלחמת העולם השנייה היה ברור מה מוטל על וינסטון צ'יצ'יל בן ה-71 לעשות: עליו להתפטר, לקבל תואר לורד או דוכס, לעבור משדה המדיניות לארמות האגדה. רק צ'יצ'יל עצמו סבר הלכלי יהיה רע שבדתיים בעוד כמה חר- נחל תכוסה מהדהדת. יידידו נענו ברא- שיהם, הצטערו שהאיש הגדול ירד לשפל המדרגה, ייסים את ימיו כפוליטיקאי אופר- ויציוני.

השבוע נאלצו להודות ש"ויני" היה בכל זאת סיקח מהם. אחרי שש שנות שלטון הליבור נאלץ קאמטון אטלי להכריז על בחירות חדשות, למרות שמשאל גלום הראה שאין לו כל סיכוי לנצח. הסיבה היחידה לצעד מוזר זה: בסתונו של אטלי שהמצב הכלכלי יהיה רע שבדתיים בעוד כמה חר- דשים. חשב אטלי: מוטב להפסיד עתה ולהשאר אופוזיציה חזקה במקום להפסיד בעוד חצי שנה ולהצטמק לאופוזיציה זעירה. הנימוק הלאומי: אנגליה עומדת לפני מש- ברים חמורים מאד, הן בפנים והן בחוץ. היא זקוקה לממשלה חזקה, שתוכל לעשות חש- בון בן שנים, לנקוט בצעדים בלתי אהודים על ההמון. לכן אין ממשלת הליבור הנוכ- חית מסוגלת: די במחלתם של קומץ מחב- ריה בפרלמנט או בהימנעות כמה מהם מהצ- בעה כדי שתפסיד בהצבעת אימוץ.

צ'יצ'יל, לוחם מבטן ומלידה, קפץ לתוך המערבולת בתרועת גיל. את המערכה פתח בפצצה: הוא הבטיח שאם ייבחר יפגש עם סטאלין פגישה אישית. הטכסיס מחוכם מ כמה בחינות. מטרתו ה- גלויה היא להוציא מידי הליבור את העי- נה שהשמרנים הם מפלגת המלחמה, בניגוד לסוציאליסטים שחורי השלום. אולם יש לטכסיס משמעות עמוקה יותר: קשה לברר טי לתאר פגישה בין אטלי, השקט יחסר הצבע, עם הגנרלאסימו. אולם כל אחד מבין שפגישה בין צ'יצ'יל וסטאלין תהיה בעלת הצלחה חברתית.

כי מספרי הזכרונות שפורסמו מאז מל- חמת העולם השנייה נסתבר ששני השועלים הזקנים אהבו והעריצו זה את זה במידה בלתי רגילה. המורו הוא שצ'יצ'יל היה אחד ממנהיגי מלחמת ההתערבות התיסול המסטר הסובייטי אחרי מהפכת אוקטובר. לא יכול היה להיות כל ספק שכל אחד משני הלוחמים הותיקים היה שמח מאד לעמוד על קברו של הזולת. אולם מכיון ששניהם ידעו זאת היתה ביניהם אינטימיות בדומה לראש משטרה וגנב ותיק, שגדלו שניהם יחורו במקצועותיהם, למדו לחבב זה את זה.

בועידת טהרן היה סטאלין אורח הכבוד במסיבת יום הולדתו ה-69 של צ'יצ'יל. בה בשעה שרוזבלט ישב ושתק, קמו סטאלין וצ'יצ'יל חליפות, בלעו כמיות עצמות של חדקה חיסקי, שיבחו איש את רעהו ב- מלים לזהות. דברי צ'יצ'יל תורגמו ל- סטאלין, אולם לכל הנוכחים היה הרשם שהשוועל הוקן יודע אנגלית, אך מסתיר זאת כשנסבה השיחה לייצור המטוסים, שאל צ'יצ'יל את עוזרו למספרים. עוד לפ- ני שזה הספיק לענות התפרץ סטאלין, צעק

• סטאלין הסתובב בחדר, שתה עם כל- הצענים. הנוכחים התפלאו על כושרו של תות מספר עצום של כוסות, עד ששמו לב שהוא שותה רק מבקבוק שלו. הניחוש: שהבקבוק היה מלא מיט.

והכלב השחור



המשביר המרכזי בע"מ

חברה קואופרטיבית להספקה של העובדים בישראל בע"מ

שולח את מיטב כרבותיו לקראת השנה החדשה לממשלת ישראל, לחברת העובדים, לצבור הפועלים ולישוב כולו

האמריקאית האוסלת עבודת ואת איסור ההשתלטות של החברות הגדולות (טרסטיות). אחד החברים בועדת הקונגרס כבר קבע כי השחקנים נתונים לעבודות למחצה. אך קשה להגדיר את מצבו של שחקן בעל שם ומשכורת של 40 אלף לירות לשנה כעבודות למרות שסעיפי החוזה שבינו ומועדונו מבי טיחים למועדון את כל הזכויות על שר רותו המקצועי. אפשר למכרו או להשי כירו, לא לתת לו להופיע (בלי לקבל את רשותו לכך) ואם אין הוא שבע רצון מכך הברירה בידו — להתעסק במשהו אחר. אולם שחקנים גדולים באמת הם מעטים וכבליהם קלים למדי. אך ישנם ששת אלפים שחקנים בליגות הבלתי חשובות, בהש' וואה לארבע מאות בשתי החשובות, שמש' כרתם זעומה, כוח המשאומתן שלהם קטן והם כמעט חסרי סיכויים לעבור לליגות הגדולות.

ההגנה של בעלי המועדונים : זאת הצורה היחידה לקיים את התחרות בין המועדונים, המושכת כ-17 מיליון צופים לאיצטדיום מדי

שחיה

המארגנים מתו מבושה

שורה ארוכה של דגלי לאום הקיפה את בריכת השחיה המקושטת של מכבי פתח תקוה, אליה באו יותר ממאה שחיני בריכת מכבי-עתידי ומכבי-הצפון בכוניות מחיפה, תל-אביב, ראשון-לציון, האליפות הארצית בשחיה, של מכבי 1951, גערכה במהירות. דרך אגב נקבע גם שיא במשחה שליחים מעורב למרחק 100x3 מטר על ידי נערות חיפה (5:01.4 דקות). תחרויות רבות הביאו הפתעות ולקהל נותר זמן מועט כדי לנשום במנוחה. הוא התרגש בראותו את תחרות 100 מטר שחיה חופ' שית בין שתי התאומות הבלונדיות מחיפה, אני ולילי ליכטנול : „אף אחד אינו יכול להבדיל ביניהן, או מה חשוב מי שתגיע ראשונה, הרי שתיהן מחיפה“. הכריזו נערי בריכת-מכבי-עתידי. הם כעסו מאד על בנות חיפה.

סיבת הכעס : גביע מיוחד נקבע לאגודה שתצבור את מספר הנקודות המקסימלי ומ' סורת היא שברית-מכבי-עתידי זוכה באלף פות הנוער. השנה החליטו נערי חיפה לגלות את כוחם כשחיינים ושלחו את הנערות, שישתתפו בכל משחה.

הודיע מאמן החיפאים, איזיה פינגבאום : „העיקר להגיע ולצבור נקודות.“ חפץ החיפאים עלה בידם והם אספו 102 נקודות, מתוך זה אגרו הבנות יותר מ-90. נערי בריכת-מכבי-עתידי הוכרחו להסתפק ב-89 נקודות ובמקום שני.

אך האוירה המתוחה והגביעיים הנהדרים השפיעו על השחקנים. במשחק הגמר בכדור-מים בין קבוצות מכבי חיפה ופתח-תקוה לא מצאו החלטות השופט חן בעיני הקבוצות. השחיינים הטביעו אחד את השני ומדי פעם צלל אחד מהם כדי להתנגש ביריב, כי ששאגה אדירה מתמלטת מפיו. המשחק הפך פרוץ והחלטות השופט נתקבלו בשריקות. שני נערים אף שמרו על השופט שלא יפ' לווה למים, כיון שלא נמצא מציל במקום. כשיחס השערים 4:5 לטובת המארחים הפתח-תקואים פתחו השחיינים במכות במים. חלק אף קרא לעזרת הקהל, בדומה למאורעות הנהוגים במגרשי הכדורגל, אך הקהל אל נענה : „למה לי להתרשם“, הסביר אחד הצופים, „הרי בין כך ובין כך אף אחד לא ימות.“ הוא טעה, מארגני התחרות, המסור דרת בתחילתה, מתו מבושה.

כדורגל

השביעי התגייס לצבא

רק מעטים מבין הצופים שחזו במשחק הכדורגל שנערך בין מכבי-נוער חיפה לפועל-נוער חיפה ידעו שהיה זה משחק האחרון של קבוצת מכבי-שלמה בהרכבה זה. היא מאבדת שבעה חברים.

בעונה האחרונה זכתה הקבוצה להצלחה בלתי רגילה : היא ניצחה בכל 12 משחקי הליגה ששיחקה, סיימה אותם בסיכום שערים 3:75 (את הכוח-חיפה ניצחה באחד ממשחקי הליגה 0:15). הקבוצה הוכרזה רבן הנוער במחזור הצפון, זכתה בגביע על שם שלמה פוליקמן, שחקן מכבי-חיפה, שעל שמו היא נקראת.

שחקני הקבוצה שיחקו בשלוש השנים האחרונות יחד בקבוצות נוער א' ונוער ב'. בשנה האחרונה שיחקו כולם בקבוצת הנוער הרא' שונה.

עתה יעברו ששה משחקני הנוער לקבוצה הבוגרת, שביעי, השוער צבי רון, התגייס לצבא. אבדן זה יפגע קשות במכבי שלמה, יחוק את קבוצת הבוגרים, יעזור לה לתפוס את מקומה בליגה א'.

הצעיר : בן 16. ראשון העובדים הוא יונתן (גינז) הרדי, ראש הקבוצה משך שנים, חלוץ מרכזי והרוח החיה בהתקפת הקבוצה ובהפקעת שערי יריביה, שחונן בפנימיה מצ' רית, הרבה לעסוק בספורט, הביא עמו מדלי' יות וגביעים עבור הופעות מצטיינות בטנים, איגרוף וכדורגל. לפני ארבע שנים, חזר בן ה-14 למשפחתו בחיפה, למד בבית הספר הריאלי, עסק בטנים וכדורגל.

כדורבסיס

עבד ב-40 אלף לירות

אחר סיום ליגת הכדורבסיס החודש יר' פיעו-מנהלי הקבוצות הגדולות בארצות-הברית לפני ועדת הקונגרס וינסו להוכיח כי כללים מגבילים מסוימים בחווי שחקני הכדורבסיס אינם נוגדים את תיקון החוקה



שחיניות מכבי חיפה אף אחד לא ימות

שנה. בלעדי סעיפי ההגבלה יעברו כל השחקנים המצטיינים למועדונים העשירים וינסל כל ענין מהמשחקים. כן לא יהיה כדאי למועדונים הגדולים להשקיע כספים במועדוני הליגות הקטנות, לפי שיטת הטי פוח, יבה מפתחים כשרונות צעירים, אם הם יוכלו לעבור למועדון אחר כרצונם.

ת'אטרון

במה שלטת הגברת ?

תיאטרון זקית הורכב עלידי להקת עור לים חושים שיצרו בכך במה להומור וס' טירה. בתכניהם הראשונה, בלציונות (חורו עם רציונות) גמורה * הם מצייגים את ההווי הישראלי בראי עקום, אך לשבחים, בעברית משובחת.

למרות שההווי מתרכז בשוק שחור, צפיי פות באוטובוסים, יצר הגירה יהודי מתמיד (הפעם : לקנדה), תימניה מגוחכת המתגייסת לעתוודות, מטבח משותף, דוד מאריקה, הב' רחת דביזים והשמעת זמר אפי על צריף הפח לעולים החדשים מצליחה להקה לי שעשע, אמנם בהלצות תפלות למדי (מס' מילה) לעתים קרובות ובמיוחד בפנימי התכ' גית, המעטות, המושמעות אידיש.

אך עלינה נציץ, המשחקת את האשה ה' דחוסה באוטובוס, עוגבת לימין ומחרפת לי שמאל, מרכלת, משתיקה, מלכדת צעירים גימוסים ובוגרים אורחות חיים והמופיעה כדירת הדירה בעלת המטבח המשותף, ה' מחרפת את שכנותיה הבגדאדית (האוהבת שום, סלפל ושמן) והרומנית (האוהבת לי דבר ולרכל), הראתה בברור כי מלבד שלי-טתה בעברית, היא שלטת במשהו נוסף : בכמה ובקהל.

הופעתה נותנת חוט שדרה לתכנית, חיפתה על תמונות משעממות, השמעת זמרים שלא לעניין.

גורם נוסף להצלחת התכנית : מוסיקת הלהאי התלבשות והתפארות שהיו מצר' יינות.

* המחברים — היילום, חגיז, קבונג', המוסיקה — פלר ; כוריאוגרפיה — מונה ; הצייר — שער ; התפארות — בדומברג ; ההצגה — קבונג'.

צ'ים
חנות השיט הישראלית בע"מ
סוכנים בכלים
שהם
שרותי הים בע"מ

ומארוצות קבצם : ממורח וספערב מצפון ומים... ויורכם בדרך ישרה לכת אל עיר מושב וחיהלים קיזו

ברכתנו לשנה תשי"ב : שנת ביסוס המדינה שנת שכלול המדינה

אגד
(א.ש.ד.)

שנת טובה ומבורכת
שנת קבוץ גלויות, קליטת העליה
ביצור המדינה, ייצוב הכלכלה וביסוס המשק

מאחלת
הלואה וחסכון חיפה
אגודה הדדית בע"מ

חיפה, ערב ראש השנה תשי"ב

עברית ואנגלית

למדו היטב בבית הספר לשפות, "קדימה" ב'יהודה74, ת"א ביום ב', 8 באוקטובר, נפתחים קורסים חדשים בדלהקן :

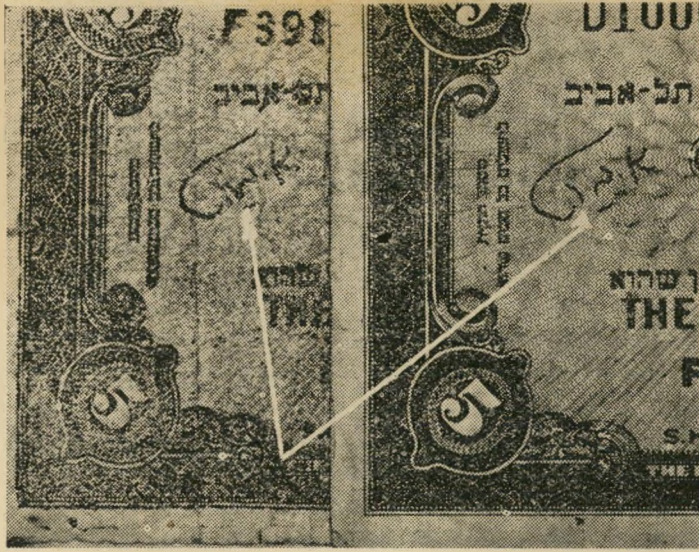
עברית : (1) למתקדמים — 6.30 — 9 בערב (2) למשתלמים — 8 — 10 (א' — ב' — ד')

אנגלית : (1) למתחילים — 4.30 — 5.30 בערב (2x בשבוע) (2) למתחילים — 8 — 9 בערב (2x בשבוע) (3) קורסים מיוחדים לתלמידי כתות ה', ז', ח' של בתי-ספר עממיים, משעה 3.30 — 4.30 (2 או 3 בשבוע) פרטים והרשמה בימים א'—ב' 7—8 באוקטובר.

מלון בריסטול
תל-אביב

מאחל לכל אורחיו וידידיו
שנת גאולה, בנין ויצירה

ה'זהר מפני שטרות אלה:



השטר הימני אמתי, השמאלי מזויף. שים לב לפרטים: החתימה של ה"ר ברט שונה, המספרים אינם ישרים וברורים.



מלבד ההבדלים בצבע וכתיב הנור, המתגלים בשעת בדיקה קפדנית, יש גם הבדל של כמה מילימטרים בגודל השטרות.

לו להתפרנס חדשים מספר מטר חמש הלי-רות שהיה נתון בכל ספר קוראן.

מכת הקופים והמעלית

ג'והרהדאל נהרו, ראש ממשלת הודו, פנה לברהמינים, כוהני ההינדים, שיתירו את השמדת הארבה, המסכן את תבואות הודו (המעטות) והקדוש להינדים והלכך, אסור ב-פגיעה. אחר נתפנה למכת הקופים המקודשים

הזוללים את יכולי החקלאים. פתרונו: יצור אם של הקופים לארצות חוק. אחר שברית המועצות וגרורותיה קנו את רובו המכריע של יבול התה בסין נוצר מח-סור במשקה הלאומי בסין של מאיטספה טינגה, שגאלץ להורות לאיכרים לגדל יותר תה ובעל עלים משובחים יותר, כי הלקוחות הזרים התלוננו על טיב התה שנמכר להם. רק עכשיו נודע כי ביום האחרון לועידת

בית הקברות והקפה

צעדו הראשון של יהודה פראג, סגן מפקד משטרת מרחב תל-אביב שמונה ראש ענף החקירות במטה הארצי, היה: כינוס מסיבת עיתונאים. ההודמנות: הודעה על זיוף שטרות חמש לירות בארץ שכנה. אחר שתמונת השטרות המזויפים (ראה תמונה) הועברו ניג' העיתונאים, החלו הללו בודקים בשטרות המש הלירות שנמצאו בארנקיהם. הרגיעם ראש הענף החדש: "רק שטר מזויף אחד נמצא בארץ."

כאשר זאב מרקביץ, אימפרסריו שד-מה בצורתו לרוד ב"גוריון" מת השבוע, נתכנסו רק מתי מעט לחלוק לו את הכבוד האחרון. אמר אחד ממלחי הארון על מרק-ביץ, שהיה מראשוני מפקי הסרטים בפר-לין, עוד בראשית המאה, ומיומי כינוס הרי-קודים בדלייה: "לוא בא כל אדם עשירי שוכה לכרטיס חנים מידיו של מרקביץ לא נותר מקום בבית הקברות."

תשע דקות אחר שצוות שוטרים צבאים רוכבי גיפ הסיר את שלט "מחוז לתחום" מעל קפה כסית אשלי בבאר-שבע, הופיע האר-רת הצבאי הראשון: אלוקה הפיקוד משה דיין. המטרה: לגמת ספל קפה. בתנובת שיכון צה"ל, צהלה, פיתח לרד ב"גוריון, שהופיע בתפקיד שר בטחון, שיהיה דקדוקית עם אלוקה שמעון מז-א"ה, ראש אכ"א ועדת השיכון של צה"ל. אחר הסעיפים: הצורך להשמיט את החיבור. אבא חושי, מלך העיר האדומה וראש עיריית חיפה, חזר והוכיח את אדמימותו. כאשר נתבקש, במסיבה לכבוד משלוח מכר-ניות קיור פריז לאירופה, לזון ימינה כדי לעמוד במרכז תמונה שצלם-עיתונות התעתד לצלם, סרב בהסבירו: "אם כבר לזון — אזוו ששאלה."

יותר משש שנים אחר שהוטלה פצצת הא-טום הראשונה על הירושימה נמצא מו"ל יש-ראלי שהחליט להוציא לאור, בעברית, את ספרו המועזע של ג'ה'ן (החומה) הרשי: הירושימה. תנאי המחבר: "לא להשמיט דבר ולא לשנות דבר." תנאי נוסף: הקדשת כל ההכנסות מהמהדורה העברית (בדומה להכנ-סות מהמהדורות בלשונות האחרות) לצלב האדום הבינלאומי.

השבוע קיבל פלאק, מלך הירדן, את ה-דיפלומטים ברכת-עמון לראיון משותף, ערך להם, לאחר מכן, מסיבת-גן, בה הדגים את יכולתו ברכיבה ושליטתו בלשון האנגלית (שרכשה בבית הספר הצבאי הבריטי סגד-הורסט) ובלשון הצרפתית (שלמד בהיותו יורש עצר חסר תעסוקה).

שבועותיו הראשונים של פארוק, מלך מצרים, אחר סיוור הדבשי באירופה, היו שקטים: מלבד מסיבות פאר לאורחים זרים (בהן סיפר מעשיות מפולפלות שבוע הלשר-נות בהן הוא שולט, תרם 3500 לירות לר-כישת נעליים ליחפנים, חילק כמה מאות ספ-רי קוראן לגנינים וקנים ועניים בקהיה, שיכ-

סן-פרנציסקו, בה נחתם תווה השלום עם יפאן, יצא קיסר יפאן, הירוהיטו, לשוה בגן ארמונו המלכותי. בשאתו את עיניו אל עצי האשוח הגבוהים המקיפים את הארמון, ראה חסידה — סמל המזל ואריכות החיים היפאני.

אחר שבס טרומן, רעיית נשיא ארצות-הברית, תרמה מרשם עוגה שהוא סוד מש-פחתה זה מאתיים שנה ושעיקריו הם סוכר, חמאה, קמח, מיץ לימון, קצפת, אגוזים ותשע ביצים, לספר הבישול של האומות המאוחדות, התייצבה משלחת אזרחים לפני הארי טרו-מן, הגישה לו עוגה בת חצי קילו שהוכנה לפי מרשם רעייתו. אמר הנשיא: "זה מזמן ידעתי, כי יש לי טבחית מצויינת בבית". עתה נתגלתה הסיבה היסודית להתפטרותו של ג'ורג' מרשל, בן ה-70, ממשרת שר הבטחון האמריקאי, אחר ששרת את עמו משך 50 שנים (ביניהן: רמטכ"ל, שר חוץ): בהודע לרעייתו כי חבר בעלה, איש קונגרס בן-גילו, חלה ממאמצי בעבודתו, פקדה עליו לנטוש את החיים הציבוריים.

בבקר יורשו של מרשל ומי שהיה סגנו, רוברט לובט, בפנסאנון, המטכ"ל האמ-ריקאי, העיר השר החדש, העובד בממוצע 16 וחצי שעות ביום (משבע וחצי בבוקר עד הצות) ולעתים קרובות שבעה ימים בשבוע: "בזמן המלחמה ארע שקציני אכ"א עמדו בראש יחידות נחיתה ופה אני פוגש קצינים צעירים הנוקקים למעליה בעלותם מקומה אחת למשנהה."

הגברת אליאנור רוזבלט, אלמנת קוד-מו של נשיא ארצות-הברית הנוכחי, פרנק-לין רוזבלט, מסרה דו"ח על מצבו של פאלה בן ה-13, כלבו-הכיבו של הנשיא המנוח: "הוא הפך זקן, אפור ומלא תנור-מה. עליו למעט בהליכה והוא נותר בקול רם וישן הרבה יותר מאשר נהג לישון. אולם, בכל זאת הוא עדיין כלב נאה."

שחקנית הקולנוע לאנה טורנר, העומ-דת להתגרש מבעלה, הסבירה כי לא ניסתה לאבד את עצמה לדעת כלל. ההסבר לשמועה: "תקפתי סחחרות בהיותי במקלחת ונפלתי על זכוכית הדלת שנשברה ופצעה את ידי. זה הכל."

קדרק גיבל בן ה-49, המחכה לגט מאש-תו הרביעית, בת ה-47, הפסיק את חופשתו שבילה בשחיה, טניס וגולף, הצטער על דרי-שותיה הכספיות המופרות של אשתו. כא-שר צלמים מראיינים ניסו לצלמו חשוף-חזה, התנגד, ביקש ללבוש אפודה, הסביר: "אני לא מסוג אנשים זה."

עלי האן הסכים לפרסום סרט צבעוני, שאורכו עשרה קילומטר שהוסרט בשעת מסע צייד אפריקאי בו בילה בחורף שעבר, לאח-רונה, יחד עם אשתו תובעת הגט, רייטה היורט, שהעמידה את פרסום הסרט כאחד מתנאיה.

פיוס ה-12, אפיפיור הקטולים, עומד ל-אשר את גילוייהם של מומחי התחיקאן שחפ-רו מתחת לכנסיית פטר הקדוש. הגילוי: עצמות תלמידיו של ישו וראשון האפיפי-רים, פטר, שעל שמו נקראת גדולת הודו-רב כנסיית רומא.

חלוצית שנוסדה ע"י מפא"י (19) חיל-משמר; (24) אותו חש האף; (26) סם; (28) יער קטן; (30) אבן נגף; (32) סופר ישראלי צעיר; (34) משכן; (36) ישוב ותיק בעמק יזרעאל; (37) מדינה במרחב; (39) חקירה מדעית; (43) משפחת קומפוזיטורים; (45) לידו עוגנות האד-ניות; (46) צפיפות; (48) מחוטי הצמח; (50) כלי לדי; (52) זמן; (53) כלי קבול.

פתרון תשבץ מס' 85
מאוזן: (1) אלמן; (4) מעלה; (8) מוסף; (10) גבור; (12) טל; (13) מסלול; (16) בו; (17) כרם; (19) לכן; (20) ניב; (21) צר; (23) מח; (24) קופרניקוס; (26) לש; (27) יש; (29) קרע; (31) ברק; (33) תגר; (35) רש; (36) מריצה; (38) ד; (39) בורג; (47) מגור; (43) תעלה; (4) סנדל.

מאונך: (1) אולר; (2) לט; (3) מפ"ם; (5) עגל; (6) לב; (7) הובי; (8) מטכ"ל; (9) אלכסנדריה; (11) רובל; (14) סל; (15) ון; (18) מצולע; (20) נחושת; (22) רפס; (23) מק"; (25) עקרב; (28) מרו; (30) רשות; (31) בר; (32) קץ; (34) גדול; (36) מגף; (37) המן; (40) רע; (42) גדי.

8	7	6	5	4	3	2	1
		11	10			9	
16	15		14				13
	20	19		18			17
		24	23		22		21
	30	29	28	27	26		25
36	35	34	33	32			31
	41		40	39	38		37
		46		45	44		43
			50		49	48	47
				53		52	51
					55		54

תשבץ מס. 86

(ערוך ע"י מתכונת הכתיב המלא)
מאוזן: (1) תחליף לחמאה; (6) אבי "אבי הנביאים"; (9) יראה; (10) עיר ליד לוד; (12) שמתמתח ומתכווץ בקלות; (14) מהזמן ההוא; (15) אחת מארבע האמהות; (17) גבור שקספירי; (18) נחל ליד ירושלים; (20) מקום שאין קרני השמש מגיעות אליו; (21) קיים; (22) בוקר; (23) גוק; (25) קול ה... נשמע בארץ; (27) קרש; (29) גוול המרכב ממימן וחמצן; (31) המולה; (33) אות באלפא-ביא העברית; (35) מפלג בחכמה; (38) פת; (40) לענה; (41) חבר בממשלה; (42) חי איטי; (44) מחשובי הכלים של עובד האדמה; (46) דין וחשבון; (47) שלשלת הרים; (49) ראשית החבל או סופו; (50) כלי תלות בגדים; (51) מנהיג "השומר-הצעיר"; (53) מחגי ישראל; (54) כלי טגון; (55) עיר ישראלית.

מאונך: (1) תכשיט הנוצר בצדף; (2) כנוי לנוטר בימי המנדט; (3) רעש קטן; (4) מצבת זכרון; (5) מחטיבות הפלמ"ח; (6) מלת יחס; (7) ההפך מאיטיות; (8) בית ספר גבוה; (11) רפואה; (13) שחש ישר; (14) מקום הילולת בריוחאי; (16) נורה ע"י הקשת; (18) חטיבה

האכזרה הרצח בפרדס



ידידי החוקר הפליג, כדרכו, בתיאוריה, שעה שלוחתי אותו למשרדו. מיד כשנכנסו אצה אליו מזכירתו. "מקרה דחוף", אמרה, "איזה איש נהרג עליידי מסתננים."
 "שוב פעם?" אמר ידידי, ופיהק.
 נסענו אל המקום — בית גידה, בפרדס. "אדוני השוטר, ברוך השם שאתה בא!" התנפל עליו יהודי כבן 30, כשכולו חירור ורועד.
 "מה קרה?"

"ישבתי עם ידידי כרמי, בעל הפרדס השכן, ושוחחנו על סיכויי העונה הקרובה. שמי ינובסקי." התנצל פתאום. "אני גר כאן. הפרדס הזה הוא שלי. קמתי כדי להגיש תה לכרמי, כששמעתי, לפתע, יריות. קפצתי החוצה וראיתי שכרמי שכב על הארץ. לרגע אחד נדהמתי. בפרדס היו שני ערבים. אחד מהם החזיק רובה. הוא ירה עלי עוד כמה כדורים, שלא פגעו בי ונכנסו לקיר הרפת. כשראיתי שמחטניתי ריקה קפצתי לעומתו. זה היה מזלי השניים ברחו ונעלמו..."

ניגשנו אל הגויה. האדם שכב על בטנו, ליד הרפת, כששלולית של דם לימינו, וכמה לימונים פזורים על הארץ. הכדור פגע בחזהו (תמונה). אחר כך ניגש ידידי אל קיר הרפת, סימן את ששה החורים שניקבו עליידי הקלעים (תמונה).
 "איפה היו הערבים?" שאל את ינובסקי. הפרדסן הנרגש הוביל אותנו אל הפרדס, הראה לנו את המקום. בחול היו כמה עקבות ברורים, שידידי בדק אותם בקפדנות (תמונה). פתאום ראה משהו, התכופף והרים תרמיל (תמונה). "המממ", מיללם לעצמו. "רובה ציכי. מודל גרמני."

לפתע שמענו מכונית מתק רבת. מתוכה קפצו שני שוטרים, שהובילו שני ערבים כבולים. "זה כרגע תפסנו שני מסתננים" הודיעו בתור עת נצחונו. "חשבנו שתשמח לראות אותם."

ידידי פנה אל ינובסקי. "אתה מכיר אותם?" שאל בשקט (תמונה).

ינובסקי קפץ כמעט מעורו. "אסור אותם. אסור אותם, רוצחים שפלים כאלה." צעק. "הובילו אותם למשטרה," פקד ידידי. "גם אתה, מר ינובסקי, לווה אותם לתחנה." כשנעלמו פניתי אל ידידי. "רצח שפל," אמרתי. "מתי כבר נשים קץ להשתוללות המסתננים?"

ידידי חיך. "מה היינו עושים בלי מסתננים אלה?" ליגלג. "הם פותרים את כל הבעיות. אבל תנוח עליך דעתך, ידידי. המסתננים לא הרגו את כרמי. ינובסקי שיר קר, ואם נבדוק את הפרדס נמצא בודאי גם את הרובה בו ביצע את הפשע..."

אם תגלה כיצד הגיע החוקר למסקנה זו — רשום את דעתך המנוקדת מקת ושלה אותה. יחד עם התלוש למערכת העולם הזה. עד יום 15.10.51. ביון בעלי הי פתרונות הנכונים תורגל טיסה לאילת.

